

NOTRANJSKI ČASOPIS

PRVI TEDNIK ZA ZDRUŽENO NOTRANJSKO

LOGATEC

PRVIH PETNAJST LET LOGAŠKEGA OBRTNEGA ZDRUŽENJA

Stran 8

Smetišča ali počivališča?!

VRHNIKA

Tam, kjer si marsikdo odpočije, pretegne ude in si privošči malico, imajo svoj prostor tudi odsluženi hladilniki, damski vložki, kisle kumarice in še kaj. Mnogi ne morejo in ne morejo dojeti, da so sodi, ki so jih na počivališča namestili komunalci, namenjeni odlaganju smeti...

Stran 10

Poštni predal 28

Zakaj poslanci dobivajo plače...

Zakaj cerkveni umetniki niso (bili) zaželeni?

Stran 4

POSTOJNA

BODO ZAPRLI KAMNOLOM RAZDRTO?

Stran 9

Teta Meta med klobučniki

Stran 11

Ribe v Idrijci so neužitne!

IDRIJA

Stran 6

ILIRSKA BISTRICA

BISTRICA BREZ VOJSKE, KDAJ?

Stran 7

Jubilej

V senci velikih in pomembnih dogodkov je izšla 10. številka Notranjskega časopisa.

Čeprav Notranjski časopis o teh velikih in pomembnih dogodkih v glavnem ne piše, saj se k sreči zaenkrat dogajajo daleč od nas, je našel pot do bralca. V nekaterih občinah, je, po podatkih, ki jih imamo, postal najbolj bran časopis. In to kljub temu, da so se nanj spravili nekateri oblastniki, lokalni mogotci in kar je malo zlobno: poklicni kolegi s konkurenčnega časopisa, ki prav tako sega v prostor, ki ga pokriva NOČ. Če je bila rokavica vržena jo pobiramo in, če je zdaj vrsta na nas, da izberemo način, naj ta ne bo klevetniški, da se ne bi na koncu kdo preveč zavozljal.

Jasno je tudi, da si v nekaterih občinah časopisa s tako zasnovo ne želijo in da so občinski prvaki, ki so pred tedni časopisu, obljubili pomoč, držali figo v žepu! To ne velja za Logatec, Postojno in deloma Vrhniko, čeprav tudi od tam prihajajo signali, da se moramo lepo obnašati, če hočemo še naprej računati na kaj.

Še več, dobili smo celo etiketo, da naše pisanje smrdi po komunizmu. Preverjen recept: vajeni smo bili, da je prejšnja oblast sredstvom obveščanja, katerih pisanje ji ni bilo po volji, nalepila kakršnokoli nalepko, ki je imela za tisti čas kar najbolj negativen prizvok. To ne pomeni, da a priori odklanjamo vsako kritiko in, da v našem pisanju doslej ni bilo napak. Naše delo je jasno, ker delamo časopis, zato vsako kritiko sprejemamo, kot bi se jo morali naučiti sprejemati tudi tisti, ki so se odločili, da nosijo bremena nosilcev demokratično izvoljene oblasti. Kritika pa v trdem boju za oblast in informacijski prostor ni vedno dobronamerna in brez osti. V demokraciji so nosilci javnih funkcij povsod bolj na očeh javnosti in o njihovem delu ne govorimo le po kuloarjih. Saj si najbrž ne želimo v nedogled živeti tako, da bi oblastniki počeli kar bi se jim zahotelo, državljani pa bi lahko le potihem negodovali.

Glavni urednik

NAROČILNICA ZA ČASOPIS

DA, ŽELIM POSTATI NAROČNIK NOTRANJSKEGA ČASOPISA

Ime in priimek: _____

Ulica, hišna številka: _____

Poštna številka, kraj: _____

Naročnino bom poravnal, ko mi boste poslali položnico.

Datum: _____ Podpis naročnika: _____

(Naročnina je trimesečna in znaša s popustom 130 din).

OBVESTILO OBVESTILO OBVESTILO

ZADRUŽNA HRANILNICA IN POSOJILNICA LOGATEC (pri Kmetijski zadrugi)

od 1. marca 1991 dalje:

- vodi žiro račune in opravlja promet z žiro računov za vse občane, obrtnike in civilnopravne osebe,
- obrestuje HRANILNE VLOGE NA VPOGLED po 40% letno,
- obrestuje SREDSTVA NA ŽIRO RAČUNIH po 30% letno,
- vse obresti računalniško mesečno pripisuje in tromesečno vpisuje v hranilne knjižice in na žiro račune
- s hranilnih knjižic ZHP LOGATEC lahko dvigate in polagate denar:

1. v novih bančnih prostorih ZHP
2. v pritličju M – Kmetijske zadruge Logatec, Tovarniška c. 3
3. na poštah v Dolenjem in Gorenjem Logatcu v času obratovanja,
4. v Ljubljani pri Slovenski zadrugi kmetijski banki, Miklošičeva c. 4,
5. po Sloveniji pri vseh Hranilno kreditnih službah pri Kmetijskih zadrugah (65 HKS v Sloveniji!)

Na hranilne knjižice pri ZHP lahko prejimate osebne dohodke, ostale prejemke in pokojnine.

Žiro račun pri ZHP lahko odpre vsak občan s stalnim prebivališčem v občini Logatec oziroma obrtnik s sedežem obrti v Logatcu.

Vse dodatne informacije lahko dobite na upravi ZHP Logatec, Tovarniška c. 3, ali po telefonu štev. 741-511.

Uprava
Zadružne hranilnice
V Logatcu, 21. feb. 1991

in posojilnice LOGATEC

Mesec dni na vasi

Dnevi kulture tako in drugače

Veliko velikih besed je bilo izrečenih tako ali drugače, ob takih ali drugačnih priložnostih v mesecu kulture, ki se je pravkar iztekel. Precej grenkih je bilo na račun dobrodušnega ministra Capudra in njegovih besed ob podelitvi Prešernovih nagrad. Vsako leto je skoraj tako, zdaj ko imamo »novo demokracijo«, pa je bilo takih besed še toliko več.

Dodajmo še kakšno.

Leta in leta se prebujajo v tem razvpitem mesecu kulture kulturna društva, predstavljajo svoje programe, koncerte, okrogle mize in se še na mnoge načine »gredo kulturo«. Lepo in prav. So glasniki nekih teženj po samopotrjevanju, prav tako se počuti tudi »zvesto občinstvo«, ki z bolj ali manj intenzivnim odobravanjem spremlja tovrstna prizadevanja. Nekateri se odpovedo poustvarjalnim hoteljem in razpravljajo o kulturi v osnovnem pomenu. Večino je prav letos (tudi prejšnja leta smo to že slišali) najbolj motila obletnica smrti Franceta Prešerna. Zakaj slavimo prav smrt? Zakaj tako? Spet, hočemo biti nekaj posebnega. Slovenski kulturni praznik je namreč nastal z dekretom in ker so to naredili

»rdeči«, je gotovo v tem nekaj narobe. Kako to, da nikogar ne moti, da Slovenci letos praznujemo tudi 400. obletnico SMRTI velikega skladatelja Jakoba Petelina Gallusa, Evropa in ves svet praznujeta še 200. obletnico SMRTI nesmrtnega Wolfganga Amadeusa Mozarta. Malo manj kričeče je letos tu še 250. obletnica SMRTI italijanskega velikan Antonia Vivaldija, Hrvati so ponosni, da letos mineva 150 let od SMRTI skladatelja Antuna Sorkočevića.

Zagotovo ni pomembno, koliko je še takih »smrtnih« primerov med pesniki in pisatelji, gotovo je le to, da kulturni narodi (kaj pravzaprav to pomeni?) pobrska po svoji zavesti in se ob vsaki priložnosti spomnijo svojih velikih mož, jim posvetijo prireditve in koncerte, okrogle mize in izdajajo zbrana ali izbrana dela. Ne vem, če se prerokajo o tem, kdaj bi bilo bolje praznovati spomin na svojega velikan.

Naše »podeželje« je slovenski kulturni praznik vzelo za nekaj svojega, za nekaj, kar pomeni motiv za poustvarjalna hotenja in potrjevanja ponosa na veliko zgodovinsko osebnost. Prav je, da imamo neki datum, okrog katerega se »vse vrti«. V prid

onim, ki zagovarjajo praznovanje Prešernovega rojstva, gre misel, da se je s pesnikovim prihodom na svet začelo novo ustvarjanje sveta, s smrtjo pa končalo. Vendar je to le eden od pogledov, prav takó dobra je misel, da le ob zaključku lahko potegnemo sklepne misli in uvrstimo ustvarjalca v kulturno dediščino nekega naroda. Ne morem sicer trditi, da je slovensko odločitev o kulturnem prazniku vodila prav taka misel, trdim lahko le, da je škoda preprirov, katere odločitev bi bila bolj prava. Samo da nekaj spreminjamo, tudi če spremembe ne prinesejo drugega kot »prestavitev« kulturnega meseca v drugi del kalendarja leta. Morda je kdo ob tem mislil tudi na združevanje prireditev za Miklavža, Božiča, Dedka Mraza in Prešerna. Konec koncev tudi prav.

Velikemu možu, kot je Prešeren, dolgujemo nekaj več. Dolgujemo mu zvestobo njegovi misli, ki bi morala živeti vse naše življenje. Tako se ne bi šli »meseca dni na vasi«, ampak bi posvetili svojo ustvarjalnost in poustvarjalnost plemenitim dejanjem ob vsaki priliki. Vsak dan bi bil tako bogatejši, za nas in za druge.

KRAS

Šumijo gozdovi... Tudi brez zakona

Delovnega posveta poslancev notranjskih občin v republiški skupščini, ki je bil v Idriji, so se udeležili tudi predsedniki občinskih skupščin, izvršnih svetov in gozdarskih organizacij. Vodja kluba, logaški poslanec Marcel Štefanič, je opozoril, da so podobna delovna srečanja pripravili že večkrat, vedno pa takrat, ko je bilo treba oblikovati skupna stališča do zakonov, ki so predmet skupščinskih razprav. V razpravi, ki je bila tokrat v Idriji, pa je pozornost veljala zakonu o gozdovih, vsemu tistemu, kar v njem nujno mora

ostati in tistemu, kar bi kazalo dopolniti ali iz njega črtati. Enotni so si bili v oceni, da v preteklosti gospodarjenje z gozdovi v notranjskih občinah, ki imajo prav na tem področju največ skupnega, ni bilo katastrofalno in da je treba urediti lastništvo ter sprejeti zakon, saj je vrsta slovenskih gozdarskih organizacij pred bankrotom. Notranjske poslance v republiški skupščini so zadolžili, da v razpravi o tem zakonu zastopajo štiri sklepe in sicer: da je sprememba zakona nujna in z njo ne gre zavlačevati. Zdajš-

nji družbeni gozdovi morajo postati občinski in ne državni. Premoženje TOK ne smemo poddržati, saj je rezultat poslovanja z lastniki gozdov. Zavzeli so se, da je treba v zakonu gozdarski stroki nameniti vidno mesto in vso pozornost. Podprli so obvezno odkazovanje v državnih ali občinskih ter varovalnih gozdovih in gozdovih posebnega pomena. Glede odkazila v zasebnih gozdovih pa niso oblikovali enotnega stališča. Kar zadeva lovstvo so menili, da je treba k načrtovanju na tem področju v prihodnje pritegniti tudi kmete in varstvenike okolja ter naravne dediščine. V primeru neuresničevanja lovskogojitvenih načrtov so lovci dolžni poravnati škodo. Del dohodka od lovstva bi morali po mnenju notranjskih poslancev v republiški skupščini nameniti občinam in ne republikli.

SE-F

Iz meseca v mesec večkrat skupaj politični vrh notranjskih občin (Foto: F. Šemrl)

Logaška skupščina razpravlja o osnutku proračuna za leto 1991

V sredo 27. 2. so poslanci občinske skupščine obravnavali vrsto pomembnih dokumentov. Kljub temu je bilo zasedanje sorazmerno kratko in odločitve konkretni napotek za nadaljnje delo.

Najdlje so se poslanci zadržali pri osnutku odloka o proračunu občine Logatec za leto 1991, kjer so poslanci želeli dodatne obrazložitve za povečanje sredstev za ljudsko obrambo, investicijska vzdrževanja, ukinitve sredstev za intervencije v kmetijstvu. Poslanci v zboru združenega dela so očitali prevelike obremenitve gospodarstva. Tudi celotno povečanje proračuna glede na lansko leto, preračunano v DEM, je večje. Posebno pereče je bilo vprašanje investicij v infrastrukturo v celotni občini. Poslanec KS Rove Slavko Šinkovec in KS Vrh Valentin Jesenko sta zahtevala, da se v občinskem proračunu več sredstev namenja za gozdarsko infrastrukturo v obrobni KS ne pa samo v obe centralni KS. Slavko Šinkovec je posebej izpostavil problem prehoda na popolno osemletko v Rovtah. Ob zaključku razprave o osnutku proračuna so poslanci os-

nutek podprli in zahtevali, da se pri pripravi predloga upoštevajo pripombe. Posebej so sprejeli protestno pismo v zvezi z ukinitvijo sredstev za intervencije v kmetijstvu in ga poslali na Republiški sekretariat za kmetijstvo in gozdarstvo, Republiški izvršni svet in druge pristojne organe. K osnutku zakona o gozdovih so bila sprejeta naslednja stališča, ki jih bodo republiški poslanci posredovali na naslednjem zasedanju.

1. Sedanji družbeni gozdovi morajo postati občinska in ne republiška lastnina; gozdovi naj pripadajo tisti občini, v kateri se pač gozdovi razprostirajo.
2. Nikakor pa se ne more poddržati premoženje TOK, saj je to premoženje nastalo iz poslovanja z gozdovi zasebnih lastnikov.
3. Obvezno odkazilo je moč uveljaviti v državnih – občinskih gozdovih, v varovanih gozdovih in gozdovih posebnega pomena.
4. Kakršnekolik obveznosti v zvezi z odkazilom v zasebnih gozdovih ne sme omejevati lastništva oz. lastnikov.

5. Del dohodka od prodaje, lesa iz zasebnih gozdov, od prodaje zelišč, gob in živali naj gre občini in ne republikli, prav tako naj gre del dohodka od lovstva (30% ali več) občini in ne republikli.

Poslanci zelenih so imeli pomisleke ob sprejemanju predloga odloka o uvedbi melioracijskega postopka »Reška dolina« Logatec in rabi zemljišča po izvedbi melioracijskih del. Del sredstev za izvedbo naloge je predviden v osnutku republiškega proračuna in medresorska republiška komisija bo ugotavljala opravičenost predvidene hidromelioracije. Po izračunih naj bi se predvidena investicija izplačala v dveh letih in pridobili bi 45ha plodnih zemljišč, ki so sedaj zamočvirjena.

Gospodarstveniki so poudarili pomen sklepa o razpisu posojil iz sredstev občinskega proračuna za pospeševanje razvoja obrtništva in malega gospodarstva v občini ter priložen pravilnik v katerem je potrebno način uporabe sredstev konkretizirati.

Seveda pa razprava o drugih točkah ni bila nič manj vroča.

dom

NOČ

IN DAN...

Sobota, 23. 2. 91: Potekel je ameriški rok za iraški umik iz Kuvajta, iz Bagdada ni odgovora, koalicijska pa pri operacijah uporablja vse več pehotnega orožja.

Na Tajskem je vojska izvedla prevrat, da bi po besedah poveljnika obo-roženih sil »zaščitila demokracijo in ustavno monarhijo«.

V Celju so se končali Dnevi slovenskega filma.

♦♦♦

Nedelja, 24. 2. 91: Pričela se je največja vojaška akcija po izkrcanju zavveznikov v Normandiji: kopenski napad protiiraške koalicije na iraške sile v Kuvajtu in Iraku.

♦♦♦

Ponedeljek, 25. 2. 91: V Budimpešti so države članice Varšavskega pakta podpisale protokol o ukinitvi te vojaške zveze.

Upravni odbor Gospodarske zbornice Slovenije je napovedal, da bo imelo slovensko gospodarstvo letos za milijardo in 500 milijonov dolarjev pri-manjkljaja.

♦♦♦

Torek, 26. 2. 91: V ospredju zanimanja je še vedno zalivska vojna, doma pa je vlada med drugim ponudila še eno rešitev za Elan: 30 milijonov DEM posojila in s svojo 51-odstotno udeležbo pri firmi.

♦♦♦

Sreda, 27. 2. 91: V Zalivski vojni je Irak pričel naglo popuščati v vojaškem in političnem smislu.

Herško obrambno ministrstvo je demantiralo govorice o aretaciji obrambnega ministra Martina Špeglja.

Tudi Makedonci so se opredelili za Jugoslavijo, kot zvezo samostojnih držav.

♦♦♦

Četrtek, 28. 2. 91: V Zalivu se je končala vojna za nafto. Po ocenah nekaterih vojaških krogov je samo na iraški strani terjala 100 tisoč mrtvih in ranjenih.

♦♦♦

Petek, 1. 3. 91: Člani jugoslovanskega Predsedstva in predsedniki republiških, so se sešli na novem krogu pogajanj o bodoči ureditvi.

V Poljčah so se za zaprtimi vrati sestali Demosovi poslanci na dvodnevni posvetu o aktualnih gospodarskih in političnih vprašanjih.

Kako bomo plačevali davek od dohodkov iz dejavnosti

Zavezanec za davek od dohodkov iz dejavnosti je zasebnik, ki dosega dobiček z opravljanjem dejavnosti in je vpisan v register na območju Republike Slovenije. Zavezanec je fizična oseba, ki dosega dobiček od dejavnosti na območju Slovenije in ni vpisan v register, če je vpis pogoja za opravljanje dejavnosti. Zavezanec je tudi družba z omejeno solidarno odgovornostjo članov, ki dosega dobiček z opravljanjem dejavnosti in je njen sedež vpisan v register Republike Slovenije.

Davek iz dejavnosti se plačuje tudi od dohodkov iz nekaterih kmetijskih dejavnosti in sicer od reje perutnine in drugih živali, ki ni vezana na doma pridelano krmo. Sem sodi tudi ribolov, gojenje rib in školjk. Prav tako se plačujejo davki od dohodka iz trsnicarstva, drevničarstva, proizvodnje vrtnin in cvetja ter gojenja gob.

Če več zasebnikov dosega dobiček s skupaj opravljenim delom, je vsak od njih zavezanec za plačevanje davka od dela dobička, ki mu pripada na podlagi pogodbe o skupnem opravljanju dejavnosti. Če v pogodbi ni opredeljen delež dobička, se smatra, da se dobiček deli v enakih delih. Dobitek zasebnikov, ki skupno opravljajo dejavnost, se ugotavlja skupno. Zasebniki – davčni zavezanci so dolžni voditi poslovne knjige oziroma evidenco, vrsto oziroma način vodenja pa predpiše republiški davčni organ. Zavezanci morajo za prodane proizvode in opravljene storitve izstaviti račune ali jih evidencirati prek registrske blagajne in izstaviti kupcu. Račun so kupcu dolžni izstaviti tudi delavci, ki so zaposelni pri davčnih zavezancih.

Družbe z neomejeno solidarnostno odgovornostjo zagotavljajo podatke o poslovanju na način določen s predpisi o računovodstvu. Davčna osnova za vse zavezance, ki plačujejo davek od dohodkov iz dejavnosti je dobiček.

Dobiček zavezanca se ugotovi tako, da se od prihodkov odštejejo odhodki za koledarsko leto. Pri družbah z neomejeno solidarno odgovornostjo članov se

ugotavlja davčna osnova po Zakonu o davku na dobiček pravnih oseb. V obračunski znesek se ne priznavajo odhodki, ki za 50 odstotkov presegajo amortizacijo izračunano na podlagi osnov in stopenj, ki so predpisane z zakonom, nadomestila stroškov, ki so višja od višine, ki je določena s splošno kolektivno pogodbo ter reprezentančni stroški v višini 30 odstotkov teh stroškov.

Od prihodkov se odštejejo izdatki za humanitarne, kulturne, znanstvene, vzgojnoizobraževalne, telesno kulturne in religiozne namene, kadar so ti izdatki izplačani osebam, ki so po predpisih organizirane za opravljanje take dejavnosti, vendar največ v višini 0,1 odstotka od ustvarjenega prihodka. Enako velja tudi za izdatke za politične organizacije in sindikate.

Za odhodke se po zakonu ne štejejo zamudne obresti od neplačanih davkov in prispevkov ter denarne kazni.

Davčna osnova za davek iz dejavnosti se ugotavlja po podatkih iz davčne napovedi. Če davčni organ ugotovi prihodke, ki jih davčni zavezanec ni napovedal, te prihodke prišteje k davčni napovedi. Napovedani dohodki se povečajo le, če zavezanec predloži dokumentacijo na tako povečani prihodek. Če zavezanec ne vloži davčne napovedi niti na osebni poziv, ugotovi davčni organ dobiček s cenitvijo prihodkov in dohodkov na podlagi podatkov o načinu zavezančevega poslovanja in obsega zaposlovanja delavcev. Pri cenitvi prihodkov in odhodkov se davčni organ lahko opre tudi na normativne porabe materialov in izračune oseb, ki opravljajo enako ali podobno dejavnost. Tako ugotovljena davčna osnova se niža le, če zavezanec dokaže, da je osnova nižja.

Davčna osnova se zmanjša za 50 odstotkov zneska, ki ga zavezanec iz dobička tekočega leta porabi za pokrivanje izgub iz preteklega leta. Zavezanec, ki opravlja dejavnost kot lastni poklic, lahko v letni davčni napovedi uveljavlja 10-odstotno znižanje davčne osnove za vlaganja

lastnih sredstev v nabavo, rekonstrukcijo in modernizacijo osnovnih sredstev. Znižanje davčne osnove se prizna za dobo dveh let.

Stopnja davka se določa od povprečnega letnega osebnega dohodka zaposlenih v Republiki Sloveniji v letu, za katero se davek odmerja. In sicer za 80 odstotkov osebnega dohodka zaposlenih znaša davek 15 odstotkov. Od 80 do 320 odstotkov povprečnega republiškega osebnega dohodka znaša davek za 80 odstotkov 15%, nad 80 odstotkov pa 25%.

Zavezancem, ki so na novo začeli opravljati dejavnost, se dobiček prvega leta poslovanja ne obdavči, v drugem letu poslovanja se obdavči 34-odstotno, v tretjem letu pa 66 odstotkov dobička. Zavezanci, ki so na novo začeli opravljati dejavnost na območjih, ki so s Predpisom o spodbujanju razvoja demografsko ogroženih področij določena kot območja s posebnimi ukrepi, se dobiček prvih treh let ne obdavči, v četrtem letu se obdavči 50 odstotkov dobička, v petem letu pa 75 odstotkov. Davčna olajšava se prične upoštevati s poslovnim letom, za katero davčni obvezanec začne izkazovati dobiček. Za zavezanca, ki je na novo začel opravljati dejavnost se ne šteje zavezanec, ki je spremenil status (delitev, izločitev, spojitev), zavezanec, ki je že opravljal dejavnost ter zavezanec, ki prevzame dejavnost za družinski članom.

Kot davčna olajšava se zavezancu prizna zaposlitev pripravnika oziroma delavca za nedoločen čas, ki prvič sklene delovno razmerje ter delavca, ki je bil več kot dve leti prijavljen na zavodu za zaposlovanje – odmerjeni davek se zniža za 15% izplačanega osebnega dohodka temu delavcu. Davčna olajšava se prizna prvih 12 mesecev. Zavezancu, ki zaposluje invalida, se davčna osnova zniža za 30% izplačanega osebnega dohodka tem osebam. Zavezancu, ki zaposluje 100% invalida, pa 50% od izplačanega osebnega dohodka tem osebam. Zavezancu, ki ima priznano invalidnost, se izmerjeni davek zniža za 30 odstotkov, zavezancu, invalidu s 100-odstotno telesno okvaro ali gluhonemi osebi pa znesek 60 odstotkov povprečnega enoletnega čistega osebnega dohodka zaposlenih v Republiki Sloveniji v preteklem letu.

Karmen Štrancar

KOZERIJA...

Pravi naslov za denarne zadeve

Bil je že devetindvajseti dan, zgodaj zjutraj. Ura mi ni delala, ker je zamrznila. Čakal sem, da se bodo odprla vrata ljubljanske banke, ki gradi na zaupanju nas, varčevalcev. Moj denar, moje marke so bile tam notri. Ne spominjam se, da bi jih podaril banki, ne spominjam se, da bi me uslužbenci opozorili pri vložitvi, da bodo devize »vezane« za nedoločen čas. Pa vendar nisem mogel do njih. Če bi jih banka vsaj izgubila, potem bi lahko zahteval vračilo. Saj imam reverz – hranilno devizno knjižico. Pa jih ni. Tudi izplačilo je zajamčeno. Le do njih ne morem.

Sezam se je odprl. Napol otoplega me je vdor teles ponesel proti okencu. V vrsti, dolgi kot kurja čreva, sem se potil od bojazni. Strah je bil upravičen. Tik pred menoj so šle zadnje nemške marke. Srečnej je žarel kot komet in švignil mimo nas. Vse oči, bele od zavisti, so zrle za njim.

»Nekaj šilingov je še,« me je zdramil uslužbenec.

»Bolje šilingi v žepu kot

marke na knjižici,« sem pomislil in dvignil dovoljeno vsoto.

Doma sem jih ogledoval in prešteval. Opazil sem, da je med njimi tudi star bankovec za petdeset šilingov.

»Banka že ve, kaj dela,« sem si govoril in še isti dan opravil trinovo pot plačil pri obrtnikih. Ti sploh ne marajo našega denarja. Še nad šilingi so se zmrdovali. Ostalo mi je nekaj drobiža in bankovec starejše izdaje, ki sem si ga že prej ogledoval.

»Ta bo pa za seme,« sem sklenil in ga odnesel že drugi dan na ljubljansko banko.

Uslužbenka me je čudno gledala in nekaj šepetala s sodelavko. Kazala ji je bankovec in zmigovala z glavo. Kmalu so me že trije uslužbenci preiskujoče prebadali s pogledi in se strokovno sklanjali nad katalog z denarjem ter žebrali med seboj. Počutil sem se, kot da bi ponaredil milijon funtov, ali pa vsaj sodeloval pri slovitnem škotskem ropu. Pa žal nisem.

Nič ni pomagalo moje zatrevanje, da sem bankovec prejšnji

dan pri istem okencu dobil. Uslužbenka je z njim izginila v posvečeno ozadje, nedostopno navadnim varčevalcem.

Bil sem kot na sramotilnem odru. Vrsta za mano je vijugala, šušljala. Posamezniki so skrivno namigovali proti meni in se prizanesljivo smehljali, drugi pa sitnarili, zakaj se vendar nikamor ne premika. Bil sem docela premočen, ko se je uslužbenka vrnila.

»Naj bo,« je strogo rekla. »Toda, če ga bo centrala vrnila, vloge ne bomo upoštevali!«

Ne vem, kako sem prišel na plano. Nekaj časa sem še gledal napis ljubljanske banke, nato pa jadno odhitel s tega pogorišča zaupanja. Čez čas sem si v bifeju privoščil šilce kuhanega in razgrnil časopis DELO na tistem delu, kjer je bila čez pol strani reklama: Ljubljanska banka, pravi naslov za denarne zadeve. Nasmehnil sem se in na to pisanje položil pravkar kupljeno, debelo pleteno nogavico in jo skrbno zavil v ta papir.

Sagittarius

DEMILITARIZACIJA SLOVENIJE

Predstavniki slovenskih strank razlagajo projekt demilitarizacije italijanski javnosti

Trst, 21. februar, Teatro di Miela. Na pobudo poslanca Zelenih Furlanije-Juljske krajine, gospoda Allesandra Capuzza, so v Trstu vse slovenske stranke, ki odpirajo projekt demilitarizacije Slovenije (Zeleni Slovenije, LDS, SDP in SZ), predstavile programe in zamisli o načinu demilitarizacije. Prisotni so bili tudi predstavniki Gibanja za kulturo miru in nenasilja, ki so predstavili svoje projekte: SOVA-Slovenija Odpravi Vojaški Aparat, ugovor vesti, konverzija vojaške industrije v civilno in Mreža za Metelkovo.

V nadaljevanju so predstavniki strank opisali razloge, ki so jih vodili v projektu in argumente za postopno razorožitev Republike Slovenije. Predstavnica Zelenih, Mateja Poljanšek, je prebrala predlog Deklaracije za mir in mirovnega člena za ustavo RS, ki predstavlja skupno delo vseh strank v projektu demilitarizacije Slovenije.

Allesandro Perelli, sekretar tržaških socialistov, je v celoti podprl težnje Slovencev k osamosvojitvi, strinjal se je tudi s predlogom razorožitve Slovenije. Še posebej je poudaril, da je potrebno probleme in konflikte reševati z nenasiljem in dialogom.

Vprašanje, ki se zastavlja, pa je odmevnost te pobude pri celotni italijanski javnosti, kajti takšne pacifistične pobude pri naših sosedih niso kaj prida priljubljene.

Tekst: MS
Foto: MG

»Glej ga, kako prisluškuje! Mar bi kupil NOČ pa bi bil z vsem na tekočem!«

Pesnik, pisatelj, dramatik, esejist

Ivan Cankar

Zagotovo najslavnejši med slavnimi Notranjci se je rodil 10. maja 1876 na Vrhniki, na Klancu, ki ga pogosto omenja v svojih delih, predvsem v črticah. Rodil se je v številni obrtniško-proletarski družini, kjer beda ni bila le občasen gost, pač pa družinski član. Cankarjev oče se je v želji, da bi pomagal družini, preselil k svojemu bratu, ki je bil krojaški mojster v Sremu. Skrb za veliko družino je padla na materina ramena, kar jo je telesno in duševno zelo izčrpalo. Ivan je materino trpljenje zelo dobro videl in razumel in ji je v svojih literarnih delih postavil enkratni spomenik (Na klancu, Skodelica kave, Njen grob). Beda je na njegovo otroštvo tako močno vplivala, da nekateri poznavalci njegovih del zatrjujejo, da je dala osnovni ton njegovim delom.

Neznani znani Notranjci

Na Vrhniki je končal štiri razrede osnovne šole, nato pa je s podporo vrhniških veljakov nadaljeval na ljubljanski realki. Tu je bil njegov učitelj Fran Levec, ki ga je Cenkar zelo cenil, pomagal pa mu je tudi pri Slovenski matici, kjer je izšlo več njegovih spisov. Pisati je začel že v nižji gimnaziji, v začetku je pisal predvsem pesmi. Večji del njegovega pesniškega ustvarjanja je izšlo l. 1899 v pesniški zbirki Erotika.

Po maturi je odšel na Dunaj, kjer se je vpisal na visoko tehniško šolo (bil je tudi dober risar), vendar je študij kmalu opustil ter se popolnoma posvetil pisanju.

L. 1897 mu je umrla mati, zato se je vrnil v domovino, toda nemirni ustvarjalni duh ga je že naslednje leto ponovno gnal na Dunaj, kjer je živel v delavskem predmestju Ottakring. Tu se je dodobra seznanil z revščino izkoriščanih delavskih množic, ki so se otepale, kot je sam zapisal, z uboštvo in jetiko. To obdobje je tudi v njegovo literarno ustvarjanje vtisnilo močan pečat, poleg tega pa vplivalo na njegovo politično usmeritev v socializem. (Kako sem postal socialist). Iz tega obdobja so tudi njegova znana dela Hiša Marije Pomočnice, Šivilja, Za križem, Ob zori. Cankar se je vse svoje življenje boril za humanizem, v dunajskem obdobju svojega življenja je postal pravi upornik in revolucionar. L. 1909 je zapustil Dunaj, naselil se je v Ljubljani, na Rožniku, kjer je živel do smrti. V času prve svetovne vojne je bil mesec dni interniran na ljubljanskem gradu, ker je bil politično sumljiv (sredi l. 1914). Ko so ga izpustili, je bil vpoklican v vojsko. Toda po šestih tednih so ga zaradi nesposob-

nosti odpustili.

V pozni jeseni 1918 je pisatelj nesrečno padel, za posledicami padca je 11. decembra v ljubljanski bolnišnici umrl. Pokopan je v skupnem grobu na ljubljanskih Žalah, skupaj s Kettejem, Murnom in Župančičem, z literati, ki predstavljajo slovensko moderno.

Cankar je bil v svojem življenju verjetno tudi zaradi svojega težkega življenja od otroštva naprej oster kritik družbenih razmer, dvojne morale, hinavščine. Vse to se odraža v njegovih dramskih delih (Za narodov blagor, Kralj na Betajnovi, Hlapci, Pohujšanje v dolini Šentflorjanski), pa tudi v ostalih njegovih delih (Hiša Marije Pomočnice...). Za časa svojega življenja je sicer že bil priznan literat, toda kljub temu je imel pogosto težave z založniki, predvsem pa z upravniki gledališč, ki niso hoteli uprizorjati njegovih dramskih del. Svoje poglede na umetnost in njeno vlogo v družbi je zbral v knjigi Krpanova kobila, psihologijo svojih del in svoje umetniško poslanstvo pa je opredelil v Beli krizantemi.

V kratkem pregledu umetnikovega življenja in dela sem omenila le nekaj njegovih najbolj poznanih del, v današnjem času bi bilo mogoče zanimivo pogledati, česa se je pisatelj nadejal v delu Slovenci in Jugoslavlani (1913), saj vemo, da je bil vnet zagovornik jugoslovanske ideje.

V sestavku tudi ni ničesar o Cankarjevemu odnosu do slovenskega jezika oziroma o njegovem umetniškem jeziku. Bil je resničen in je še vedno največji poet slovenske besede, zato je prav, da o tem govorijo predvsem njegova dela.

IN MEMORIAM

Dr. Jože Pfeifer

Ne dolgo za dr. Miklavčičem se idrijski občani in predvsem zdravstveni delavci poslavljamo od dr. Jožeta Pfeiferja, psihiatra, ljudskega zdravnika, raziskovalca, predvsem pa človeka širokega kulturnega obzora in plemenitosti. Rojen na Gorenjskem, je bolj po ukazu ministrstva za zdravstvo kot iz kakšnih notranjih nagibov, prišel službovat v naše kraje. Mlad zdravnik se je na cerkljanskem in idrijskem uveljavil kot tiste vrste človek, ki ne pomaga bolniku le kot strokovnjak, ampak zmeraj kot bližnji. Dr. Pfeifer je kot ljudski zdravnik na cerkljanskem in idrijskem prešel že v legendo. Kljub rahlemu zdravju je bil zmeraj in povsod na razpolago svojim bolnikom. Potem, ko se je zaposlil v Psihiatrični bolnišnici v Idriji, pa je prišla na dan tudi njegova široka kulturna razgledanost, ki se je poleg medicinskega znanja izražala tudi kot poznavanje in upoštevanje človekovih etičnih, etničnih, kulturnih in vsakršnih antropoloških razsežnosti. Zato dr. Pfeifer ni bil samo zdravnik – psihiater v najžlahtnejšem pomenu te besede, ampak zmeraj tudi svetovalec, svojim mlajšim kolegom pa učitelj in moder sobesednik. Že pred upokojitvijo se je v prostih urah razdal proučevanju zdravstva na idrijskem. Njegova knjiga Zgodovina idrijskega zdravstva je delo evropske razsežnosti, ki na dognan način sporoča, kako se je medicina dela dejavno uveljavila na Slovenskem, prav naših krajih. Malo pred smrtjo je dr. Pfeifer prejel tudi priznanje Slovenskega zdravniškega društva za poslanstvo, ki ga je kot splošni zdravnik, psihiater in učitelj nevsiljivo, vendar zmeraj človeško toplo in disciplinirano vršil po naših krajih. Njegovi učenci, sodelavci in bolniki, vsi občani cerkljanskega in idrijskega področja ter širše Primorske se bomo dr. Pfeiferja spominjali s hvaležnostjo, zmeraj pa tudi z občutkom, kako je treba služiti bližnjemu.

Prim. dr. Jože Felc

Idrija, 26. 2. 1991

FRIZERKA SLOVENSKE GORA: Dobrih pet let je že odkar Spodnjeidrijska CVETKA BURGAR skrbi za lepši videz oskrbnikov in osebja koč, planinskih domov in zavetišč v Julijcih. Največkrat kar pod milim nebom, v zavetju vršacev, velikokrat pa tudi v soju svetilk, polepša izgled gornikom, kot temu, fotografiranemu pod Jalovcem. S priborom ni v zadregi, saj ga ima vedno s seboj, v prenekateri koči pa jo tudi čaka. Striže in brije ne samo v gorah, temveč tudi v idrijskih domovih upokojeencev in v domačem frizeraju, edinem v Spodnji Idriji. Vse skupaj se je začelo že pred 21 leti. Iz svoje poklicne kože ji ni bilo dano uiti niti na morju, kjer je pred leti na ta račun dvakrat staknila sončarico. Bojda ima še iz tistih časov in znanstev stalne stranke od vsepovsod, tudi iz Italije, ki se še vedno pridejo polepšat k njej v Spodnjo Idrijo. Konča pa se ponavadi za pogrnjeno mizo, z žlikrofi. (ŠE-F)

Spoštovane kupce obveščamo o ugodnem nakupu stavbnega pohištva: vhodna, garažna in sobna vrata za katera vam nudimo popust v višini od 23 % do 32 %.

Za nakup se priporočamo v naših trgovinah:
Vrhnika, tel. (061) 752-997
Reka, tel. (051) 256-315
Krog pri Murski Soboti (069) 25-364

Pohištvene količine so omejene!

Poštni predal 28

Poslanci prejema
plače za delo, ki ga
niso opravili!

(Odrpito pismo predsedniku skupščine R Slovenije dr. Francetu Bučarju)

Spoštovani g. predsednik!
Ko sem v petek, 22. 02. 1991 popoldne končno opravil vse, kar sem imel za ta dan, sem svoje prve proste trenutke želel prebiti ob gledanju TV dnevnika.

Poleg kar nekaj zanimivosti je bila zame vest dneva, da komisija za sprejem nove slovenske ustave (ponovno) ni bila sklepna in tako ni mogla delati. Ne smete mi zameriti g. predsednik, če se bom kot človek, ki zaradi resnosti trenutkov, v katerih se nahajamo in rešuje svoj standard z delom in ne branjem časopisov, lotil teme, ki se jo je mogoče že kdo pred mano, toda moram Vam povedati, da mi je teh neresnosti dovolj.

Medtem, ko v podjetjih zaradi (ne)sposobnosti naše vladajoče ekipe, ki nam jo je nklonil Bog oz. njegov »Demos«, iz dneva v dan z obupnimi napori skušamo rešiti naše firme in delovna mesta, da Vi ne bi imeli prevečkrat zborovanj pod skupščinskimi okni, si Vaši (Demosovi?) poslanci mirno privoščijo (ne)upravičene izostanke prihodov na delo.

Upam, da se strinjate z mano, g. predsednik, da je izostanek z dela nasploh, še posebej pa na tako pomembni seji hujša kršitev delovnih dolžnosti, saj poslanci (v veliki večini) prejema skupščinske plače in še posebno dodatke za delo v komisijah.

Mogoče ne boste verjeli, vendar se v teh resnih časih v podjetjih zaradi takega odnosa do dela leti iz službe, še posebej tam, kjer je zaposlenih preveč in so kršitve delovnih dolžnosti eden od kriterijev za izgubo delovnega mesta. Najmanj, kar pa je praksa pri nas, pa je, da za

neopravljeno delo ne dobiš plačila. Vprašujem se, ali so tisti, ki so volili na volitvah strankarske liste in ne posameznikov, storili prav, če smo nazadnje dobili poslance, ki brez kančka slabe vesti ob zaključku skupščinskega meseca vtaknejo v žep ne tako majhno, zagotovljeno in nezasluženo plačo, tako rekoč navnemu narodu v posmeh.

Ali pa s(m)o, naivni narod samo, da bi se rdečim maščevali za 40 let terorja, izvolili šepavega vlečnega konja, (ki naj bi nas popeljal v lepšo prihodnost), samo zato, ker ni komunističen?

Temu vlečnemu konju – »Demosu«, ki razpada pri živem telesu od silnega napora ob prekopavanju kosti, odcepljanju od Jugoslavije, dirkanja po svetu za samostojno Slovenijo itd. pohaja sapa in nima moči, da bi voz gospodarstva, v katerega je vprežen, premaknil kamorkoli naprej oz. se vsaj uprl drsenju po klancu pogube nazaj.

Malo kdo razmišlja, da se v tem pred meseci tako blestecu (trojanskemu) konju, skriva le peščica posameznikov, ki jim je narod, skupščina in nova ustava kaj malo mar pri njihovih političnih ambicijah in ne bi se čudil, če bi bil eden od njihovih načinov, da pridobijo na času in nove točke pri volivcih z odcepljanjem od »Juge« tudi blokiranje dela ustavne komisije. Nova ustava pomeni namreč nove volitve, nov parlament in v veliki meri tudi nove (boljše?) poslance.

Kakor koli, gospod predsednik, v imenu vseh, ki plačujemo dohodnino in, ki nam že dolgo ni vseeno, kako zapravljajo naš denar, čast in dobro ime, zahtevam, da naredite red v svoji hiši. Naši (?) poslanci morajo biti vzgled in cvet naroda, zato zahtevam, da jim za neudeležbo na sejah, postajanje v skupščinskem bifeju in po hodnikih odšeteje njihovo neopravljeno delo od plač, predsednikom poslanskih klubov pa naročite, da beležijo odsotnost poslancev konkurenčnih strank.

V 10. številki Notranjskega časopisa odpiramo tudi stalno rubriko, ki je rezervirana za vaše mnenja, poglede, kritiko, vprašanja in kar bi še radi naslovili na naš časopis. Vsebine vašega pisanja ne bomo omejevali ali predpisovali, po obsegu pa bomo objavljali, po sklepu uredništva, le tiste prispevke, ki ne bodo presežali 100 tipkanih vrstic. Naslov za rubriko pa smo prepisali s poštnega predala na logaški pošti, kamor prihaja pošta za Notranjski časopis.

Drugo, kar je Vaša dolžnost storiti je, da se javno objavijo imena poslancev, ki so člani ustavne komisije in jih na tako lep predvikendski dan, kot je bil petek, 22. 02. 1991 ni bilo na sejo.

Tretje, kar si volivci zaslužijo oz. zaslužimo je, da se udeležba in delo ter (ne)resnost poslancev stalno spremlja in ob naslednjih volitvah o tem da poročilo, da ne bomo ponovno volili ljudi, ki si tega ne zaslužijo.

Cisto na koncu naj v pojasnilo povem, da moja kritika velja vsem neresnim poslancem in ne le Demosovim, saj nisem pristaš nobene stranke.

Stranke so (zame) namreč peškovnik za odrasle, kjer se nekaj strankarskih pravokov na račun ostalih (plebejcev), ki so jim pomagali, šopiri pred drugimi strankarskimi pravki, kdo je / bo naredil lepšo potičko iz mivke.

Prav škoda se mi zdi, da ne bom dočakal dne, ko bodo (vsaj na Zahodu) ljudje toliko zreli, da bodo (namesto nekih abstraktnih strank) volili konkretne imena in sposobne ljudi, ki so se v življenju izkazali z delom in sposobnostjo, ne pa s ščuvanjem množic in mlatenjem prazne slame.

Potrebujemo namreč sposobne uradnike, ki bodo znali denar od naših dohodnin obrniti čim pametneje, narodovem blagoru v prid. Prav nič nam namreč ne koristijo slike sivolasih, pobarvanih ali plešastih gospodov na zidovih pisarn ali transparentih, ki jih navno ljudstvo po božje časti. Slike so kuhane v loncu kaj neokusna in malo kalorična hrana, transparenti

pa neprimerno orodje za kovanje blaginje naroda.

V pričakovanju, da boste ustrezno ukrepali, g. predsednik (odgovoriti mi pisno ni treba), Vas z globokim spoštovanjem pozdravljam!

Jože Perko

Neznani znani
Notranjci

V Notranjskem časopisu ste začeli objavljati tudi znamenite ljudi iz naše daljne preteklosti, kar je zelo lepo. V sedemnajstem stoletju zasledimo prve umetnike na našem področju in sicer Jakoba Filipa Repeža, ki je bil v letih 1706 do 1773 pisatelj nabožnih besedil in pesnik. Drugi je bil fizik in matematik Anton Amschel v času 1749 do 1821. V slikarstvu in podobarstvu sta bila pa dva umetnika in sicer prvi v času 1760–1823 Martin Mikše, ki je bil tudi učenec Kuljeviča in drugi, njegov sin Jakob Mikše (1789–1864), ki se je izpopolnjeval pri Leyerju.

Podpis Jakob Mikše je še na oltarju sv. Lovrenca v Dolenji vasi pri Cerknici, v cerkvi v vasi Otok in Laze, v farni cerkvi v Cerknici pa eden ali dva svetnika. Ta dva sta bila umetnika v času cerkvene renesanse, vendar so pa še danes vidna njihova dela.

Pri imenovanju ulic v Cerknici še pod prejšnjim režimom, je bil tudi predlog za eno od manjših ulic, da bi se imenovala po teh davnih umetnikih, vendar pa ta predlog ni bil osvojen, ker v takratnem režimu cerkveni umetniki niso bili zaželeni.

E. J.
(naslov v uredništvu)

DROBCI

Malo premišljevanja pa tudi ne škodi

Menda je že kar običajno, da dolgoletno življenje v dvoje izgubi lepoto in čar prvih negotivih, a očarljivih poskusov spoznavanja in prilagajanja človeku, s katerim bomo preživeli vse naslednje dni in noči.

V praksi se skupno življenje kaže na precej čudne načine, ko je eden od obeh trdno prepričan, da ima le on vedno prav, tisti drugi, pa si mora pravico do glasnega lastnega mnenja dobesedno izboriti.

Tiho bodi, baba zmešana, zdaj jaz govorim, ali pojma nimaš o stvareh, o katerih se pogovarjamo, to je le nekaj izvlečkov iz vsakodnevnega besednjaka dolgoletnih zakoncev. Še bolj zanimivi so prepiri, ki se pogosto izrodijo v prave gledališke igre v malem, kjer tempo na odru narašča vzporedno s številom

gledalcev. Pri tem se niti eden niti drug ne ozira na publiko, ki se v takšni družinski sceni, prav gotovo ne počuti prijetno. Še huje je takrat, ko so prisotni prisiljeni zaigrati vlogo sodnika in razsodnika in to v stvareh, ki se jih popolnoma nič ne tičejo. Preprič med dvema, poudarjam med dvema, je nekaj vsakdanjega, včasih je celo prav, da si dva nekoliko bolj odločno izmenjata mnenja, vendar sem ne sodijo povišani glasovi letéči krožniki ali celo kaj drugega. Oprosti, pa je beseda, ki sodi, na konec vsakega prepira, pri tem ni važno kdo jo izreče, danes jaz, jutri ti.

Kuhanje mule in zamere dolge dneve in tedne, za takšno obnašanje pa v skupnem življenju prav gotovo ni prostora, kajti dnevi brez besed so za vedno

izgubljeni dnevi; dnevi, ki bi jih lahko z malo uvidevnosti in »pripravljenosti na sodelovanje« mnogo bolj prijetno preživeli. Ne vem zakaj sebe, kadar se pogovarjamo z drugimi ljudmi, skušamo vedno prikazati v lepši luči, družinska realnost pa je mnogo manj bleščeča. Rado-darni smo s prijaznostjo, uvidevnostjo in ljubeznivostjo, kadar gre za prijateljevo ženo, zataknje pa se pri latnem življenjskem sopotniku. Zato tudi boljši polovici kdaj podržimo plašč, namesto nje nesimo polne vrečke iz trgovine, njemu pa skuhamo kosilo po receptu njegove mame, čeprav nam njena kuha nikoli ni dišala. Pa kaj bi razkrivala vse te »zvižgače«, saj jih vi poznate bolje od mene, le pozabili ste nanje.

Mirjam Bevc

ZMAGI MOŠKIH IN
PORAZA ŽENSKIH
EKIP

V nadaljevanju tekmovanja v slovenskih kegljaških ligah sta obe moški ekipi zmagali, ženske ekipi pa izgubili. Kegljajice postojnskega Proteusa so gostovale v Kamniku ter izgubile z domačo ETO za 104 keglje. Nesrečno so izgubile tudi kegljajice Logatec, ki so gostovale v Ljubljani pri vodilni ekipi Slovane in izgubile za 3 (tri) keglje. Najboljša v ekipi Logatec je bila Majda Volk, ki je dosegla rezultat 443 podrtih kegljev, kar je samo 11 kegljev manj, kot znaša rekord ljubljanskega kegljišča.

Moška ekipa postojnskega Proteusa je gostovala v Ljubljani in premagala ekipo Geološkega zavoda za 81 kegljev.

Rekordno zmago (+398) je dosegla ekipa cerkniškega Bresta proti igralcem Hmezada iz

Zalca. Cerkniški kegljači so tudi dosegli ekipni rekord cerkniškega kegljišča 5616 kegljev (povprečje 936).

Lestvica 1. slov. lige po 14 kolu:

1. Tekstina	22 točk
2. Brest	20 točk
3. Proletarec	20 točk
4. Gorica	18 točk
5. Hmezad	18 točk
6. Triglav	12 točk
7. SCT Lj.	12 točk
8. Kočevje	10 točk
9. Hidro	6 točk
10. Slovan	0 točk

Današnji kegljaški spored:
Logatec : Gradis v Cerknici ob 13.30 uri
Proteus : Koper v Postojni ob 13.30 uri
Proteus : Grosuplje v Postojni ob 16. uri
Franc Gornik

SNEŽNIK

Piše: JANEZ KANDARE

Največji angleški park v Sloveniji

»... Če bodo dogajanja v parku tekla v taki smeri kot doslej, je samo še vprašanje nekaj let, da bodo površine izgubile parkovni značaj in se spremenile deloma v smrekovo monokulturo, deloma pa v zanemarejeno gmajno. Tak razvoj pa prav gotovo ni zaželen in ga je nujno čimprej preusmeriti...

(Iz prejšnjega nadaljevanja)

TOZD Gojitveno lovišče »Jelen« Snežnik pripravljeno prevzeti upravljanje in urejanje parka. V sodelovanju z zainteresiranimi kmetovalci bi poskrbeli za vzdrževanje travnikov in trat. V sodelovanju s TOZD Gostinstvo Snežnik pa za zaščito in redčenje drevja, obžagovanje suhih vej po drevoredih in druga nujna vzdrževalna dela. Ravno tako bi poskr-

Odlok vsebuje 12 členov, vendar vam jih zaradi obsežnosti teksta na moremo predložiti, čeprav bi bilo z vidika obveščanja to zelo priporočljivo, saj odlok poznajo le tisti, ki redno prebirajo uradni list. Zgodilo se je namreč tisto, kar je zapisal gospod Simonič: »Končno mora dejansko skrb za zavarovanje in oblikovanje parka nekdo prevzeti in za to zago-

Foto: L. Vukelič

»Predvsem in na prvem mestu je treba z odlokom, ki naj proglasi površino parka za zavarovano območje, preprečiti uničevanje parka. Pri proglasitvi je nujno upoštevati, da vsako odlašanje z zaščito pomeni nadaljevanje propadanja danes že stoletnega drevja, drevoredov, skupin in sestojev listavcev, ki jih – če enkrat propadejo – z nobenimi, še tako velikimi sredstvi ni več mogoče v kratkem času obnoviti. Za razliko od stavb, ki jih je, da so le sredstva na voljo, mogoče kadarkoli v kratkem času obnoviti ali celo v enaki obliki na novo zgraditi, zahteva tak park, kot je danes ob snežniškem gradu, za obnovo 100 do 150 let. Zato je ravno za ohranitev živega dela kompleksa snežniške graščine nujno začeti čimprej ukrepati, in ga ne povezovali z vzdrževanjem in obnovo stavbnega dela, ki ga bo vedno mogoče hitro rešiti, ko bodo na voljo finančna sredstva. Končno ne gre spregledati, da bodo poslopja za preureditev v kakršenkoli že namen nepri- mereno bolj zanimiva, če bodo stala v negovanem in urejenem okolju, kot če jih bo obdajala zanemarjena okolica. Vse to govori, da je že danes nujno čimprej storiti, kar je v danih razmerah mogoče in pričeti v kompleksu snežniškega gradu reševati vsaj park, če ga že ni mogoče danes urediti v celoti, vključno s stavbami. Odlok o zavarovanju območja pa je prvi korak na tej poti.

1. člen: Z namenom ohranitve in posebnega družbenega varstva se razglašajo za naravno znamenitost in kulturni spomenik graščinski kompleks Snežnik, kateri je krajinska značilnost, kar so naravne prvine, grajska arhitektura in parkovna zasnovna združeno v enovit kulturno krajinski prostor izjemne vrednosti, pri čemer izstopajo naslednje prvine:

1. renesančni grad s svojstveno lego ob izviru, ki polni obrambni jarek, kot kulturni spomenik

2. graščinski park, katerega oblika so drevoredi lip, hrastov in kostanjev, ter parkovno zasnovno trate z drevjem, kjer izstopajo hrastovi logi kot spomenik oblikovane narave.

3. Izvir Malega Obrha in vodotok z značilnimi kraškimi pojavi ter obrečno tipiko, kot naravni spomenik.

4. Zaledje strnjanih gozdov in kmetijskih površin v pasasti strukturi.

(Uradni list SRS št. 1-16 I. 1987)

(Nadaljevanje prihodnjič)

Iverka ima svoj sindikat

Delavsko gibanje še ni izumrlo! To so v soboto, 23. februarja, poskušali dokazati delavci Iverke, ene od hčera velike matere Brest. Po lanskoletni polnoletnosti mnogoštevilnih otrok, ki jih je z bolj ali manj odgovornimi očeti naplodila in skotila mati Brest, se je mala, a podjetna hči (starejši bralci naj se ne čudijo in zgražajo ob teh »materah« in »hčerah«, ampak to je najnovejša domisljica gospodarskega izrazoslovja, ki je nadomestila nekdanje blago zveneče »tozde«) – Iverka postavila na lastne noge. Šibko, kot so ugotovili delavci. Lani, v srečni družini, so imeli polna skladišča gotovih izdelkov – in prazen žiro račun, letos, potem, ko so se izvili izpod kikle, pa imajo – prazno skladišče in tudi prazen, čeprav popolnoma svoj – žiro račun. Misterioznemu izginotju izdelkov in denarja niso prišli do dna. In zaradi vsega skupaj, tudi nekakšnih seznamov odvečnih, ki naj bi čez čas leteli, se je 82 članov čisto samostojnega sindikata (Ravnikov je zanič, so ugotovili) prejšnjo soboto zbralo v cerkniški Restavraciji, ki sicer večinoma sameva prazna. Po stari sindikalni tradiciji so najprej govorili, potem pa pili, plesali in se sploh razvneli na vse načine. Vse našete faze ustanovnega občnega zbora sindikata Iverke vam bomo podrobno popisali v prihodnji številki.

Danica Petrovič

OPRAVIČILO

V 7. številki Notranjskega časopisa z dne 9. februarja 1991 je v članku KDOR HITRO DA – DVAKRAT DA prišlo do neljube pomote in to v navedbi zneska zbranih prispevkov KO RK Grahovo pri Cerknici. Pravilni znesek bi moral biti Din 23.430,00 in ne Din 2.343,00 kot je bilo objavljeno.

S tem se opravičujemo KO RK Grahovo, ki nas je na napako opozorila.

Franc Albreht

Popis in hišne številke!

Popisi prebivalstva so posebnost nastanka modernih držav v 18. in 19. stoletju v funkciji reguliranja in organiziranja. Država za svoj obstoj ne potrebuje samo represivnih aparatov, ampak tudi mehanizme, ki ji omogočajo »miroljubno« koeksistenco s civilno družbo tj. privatno sfero njenih podanikov. Država potrebuje podatke o številu svojih državljanov, njihovi teritorialni razmestitvi, spolu, poklicu, izobrazbi, da bi jih uporabljala pri uresničevanju svojih socialnih nalog: vodenju gospodarstva, demografski politiki, obrambi ozemlja, organiziranju volitev, reševanju alokacijske problematike itd.

Prva štetja na našem ozemlju segajo v razcvet Habsburške monarhije 1. 1754, ko je bilo po uvedbi davčne reforme in terezijanskega katastra potrebno ugotoviti število hiš in prebivalstva. Naslednje štetje 1. 1770 je služilo kot nekakšna vrsta regrutiranja in se je ponavljalo v triletnih intervalih. V naslednjem stoletju so si štetja sledila v desetletnih zaporedjih 1880, 1890, 1900. Podatke so tudi objavljali. Z 31. 1. 1921 je takratna Jugoslavija prešla na angleški način popisovanja prebivalstva – v leta, ki se končujejo s številko 1. Objavljeni rezultati so skromni,

nepopolni in nepregledni. Po II. s. v. sta bili dva krajša popisa 1948 in 1953, ki uvajata prikazovanje zbranih podatkov o prebivalstvu po načelu stalnega bivališča. Vsa prejšnja so prikazovala podatke za prisotno prebivalstvo. Z leti 1961–71 se začne popisovanje stanovanj. Z letošnjim popisom v aprilu se zajemajo: državljani SFRJ, tuji državljani in osebe brez državljanstva, ki imajo stalno prebivališče v SFRJ, gospodinjstva, stanovanja in drugi nastanjeni prostori ter zasebna gospodarstva. Kmečka gospodarstva bodo popisana kot posebna enota popisa, kar naj bi omogočalo povezovanje podatkov o gospodinstvih, ki imajo kmečko gospodarstvo s podatki o ekonomskih in demografskih značilnostih njenih članov. Dobljeni podatki bodo omogočili uvid v značilnosti zemljišč, njihovi izrabi, številu živine, strojni mehanizaciji itd.

Pri tako obsežnih statističnih akcijah se pojavi nekaj problemov že kar na samem začetku: najpomembnejši je tisti o orientaciji popisovalcev na terenu. Občinski geodetski zavod ugotavlja, da je kljub urejeni oštevilčbi stanovanjskih stavb in vikendov označitev stavb s hišnimi številkami po- manjkljiva. Po podatkih iz decembra 1990 je v občini

Cerknica 4887 hišnih števil. Koliko je v vseh 130 naseljih manjkajočih hišnih števil pa si bodo najbolj zapomnili izgubljeni in tava- joči popisovalci. Potreba po oštevilčenju stanovanjskih stavb pa nima samo orienta- cijskega pomena ampak tudi estetskega.

Včasih so najbolj vsakdanje stvari najtežje razumljive. Nekaj podobnega bi lahko rekli za hišne številke. Zakaj jih ni, kje so? Pasivnost, nerazumevanje, lenoba in neosveščenost ljudi pričajo, da še nismo za moderno državo. To šele pride, skupaj s hišnimi številkami, stoletja prej ali kasneje. Raje kasneje. Vojaške vaje pred 15. leti so nekateri vzeli tako kot, da gre zares pa so veselo snemali hišne številke. Mnoge so ostale v ilegali in jih ni videti, kjer bi morale biti. Da je beseda Bog so vedeli že Hebrejci pa je vseeno prebivalcem nekaterih no- voimenovanih ulic v občini ime njihove hudičeve delo, pa zato zavračajo označitev svoje hiše.

Tablice s hišnimi številkami se lahko naročijo na Geodetski upravi, če jih še nimate ali so poškodovane, sicer pa zakaj je ne bi namestili že danes, če jo že imate. Neoznačenost zgradb s hišno številko je namreč prekršek za katerega je predvidena denarna kazen.

(ss)

Napoved: megla z dežjem!

Napovedim pa seveda nikoli ne gre verjeti povsem dobesedno. Tudi Idrijčani namreč te dni hodijo naokrog sijočih in zagorelih obrazov. Zamera ob tem, ko so morali z nakupom smučarskih vozovnic v minulih sezonah nepovratno kreditirati cerkljansko smučišče, je menda dokončno utonila v pozabo. V meglo ovita prihodnost gospodarstva pa tudi ni kakšna idrijska posebnost. Zato pa je to vse, kar se dogaja v tamkajšnji občinski upravi zgradbi. O tem pa ne moremo zapisati nič zanesljivega. Vlada bojdja zaseda v neskončnost, šušlja pa se, da maratonci še ne tečejo zadnjega kroga.

Komedija zmešnjav?

Kot pribito drži le to, da se SERI, pardon, Gibanje za samostojno in enotno republiko Idrijo, v občinski zgradbi še ni naselilo. Za sedaj se namreč iz nje v glavnem odseljujejo. V penzion, na liste čakanja, na bivše firme... Tovrstna gibanja so režiserji iz vrst vlade pospešili predvsem med bivšimi funkcionarji bivše občinske uprave. Meni nič, tebi nič, so imenovali nekakšne vršilce funkcij, nje in predstava je iz dneva v dan bolj zanimiva.

Idrija sicer ima svojo gledališko stavbo streljaj proč od občinske, žal pa v njej Komedije zmešnjav ne predvajajo. Ker pa režiserji za predstavo nimajo kakšnega trdnega scenarija, utegnejo epilog spremeniti. Pa še z zakoni so menda navzkriž. Saj res ni, da bi danes vse konje stavili na nekakšne čudne zakone iz časov nekega nam danes že povsem tujega režima, ampak hudič bo dobil mlade, če bo najvišji idrijski oblastni organ (beri skupščinski poslanci) zamenjal

režiserje predstave. Saj bi tudi vi radi videli njen zaključek, mar ne?

Nasploh pa je vzdušje v občinski upravi mračno. Nekakšna »blitz« študija potrebnih in nepotrebnih del in nalog je potrdila, da prav vsako delovno mesto nosi v sebi pravo goro rezerv in za rezervo je tu še armada perspektivnih strokovnjakov, ki komaj čaka, da razvedri megleno ozračje.

Sončna uprava na pomoč!

Na ponedeljkovi seji bodo poskušali jasni obzorja parlamentarni poslanci. Če pa njihovo nočno početje ne bo dalo rezultatov, bodo ukrepali na sončni upravi. Ta je čedalje močnejša in prav kmalu se kani okrepiti še z mladci in mladenkami, ki do zadnje podrobnosti ustrezajo razpisu za jutrišnje strokovnjake v občinski upravi. Tudi kakšen režiser utegne biti med njimi in sploh odlično šolani ljudje po meri novih in starih podjetij. Samo bog ne daj novih trgovin!

Menda je sedaj, ko je trgovin že nekaj več kot Idrijčanov, zanje končno zmanjkalo lokalov. Tako je tudi prav, saj se v Mercatorju pošteno držijo za glave, ker dolgovi novopečenih trgovcev njihovem skladišču hitro naraščajo. Konkurenca pa taka! No, če ta koristi samo do včeraj edinemu trgovskemu podjetju v Idriji, pa slišim, da v Mercatorju vseeno pošteno škriplje. Svojo največjo blagovnico so sicer že davno oborožili s sitnimi računalniškimi blagajnam, ki ne pustijo mimo niti najmanjšega bombona, zato pa baje uhajajo kar cele svinjske polovice. Pač svinje še niso »na ti« s palčastimi računalniškimi kodami. Sicer pa o trgovcih, novih in

starih, vse najlepše. Navsezadnje pa so se le izkazali. Ponekod celo tako dobro, da utegnejo bivše šole, danes pa mladinske domove, v trgovine spremeniti. Pa kdo bi danes, lepo vas prosim, še mislil na mlade. Izjeme, kot je najmlajši župan v Sloveniji, pravilo samo potrjujejo. Navsezadnje so ob trgovinah na Idrijskem prav lepo razvite tudi gostilne in v njih je prostora za staro in mlado.

V gostilnah je mrak

Oprostite! V gostilnah je ob ostalih podrobnostih predvsem NOČ. Notranjski časopis, namreč. Res pa je, da mladi zanj ne kažejo pretiranega zanimanja, pa čeprav o njih redno in lepo piše. Zato pa ob NOČ-i seveda ne moremo mimo notranjske regije. Menda pa tudi tej, vsaj kar se Idrije tiče, bolj slabo kaže.

Potem, ko se je lani razletel na dvoje logaško-idrijski sodnik za prekrške, se sedaj razdružuje (kot se temu lepo reče v tem tednu) še zadnja notranjska trdnjava. Zdravstveni dom namreč. Pa tega navsezadnje sploh niso zakuhal v Idriji. Saj ne, da tu že zdavnaj niso imeli odcepitvenih teženj (kot se je temu najlepše reklo v prejšnjih tednih), pa se občinska vlada ni dala. Ampak saj veste, da je s to vlado kar naprej križ. Končno se je le obrnila po vetru, ki veje na logaškem, cerkniškem... delu ljube nam regije. Ostajajo pa notranjski obrtniki, a teh je na Idrijskem tako ali tako samo za vzorec. Ja, seveda, tudi inšpektorjev ne gre pozabiti. Je pa tudi z njimi tako, da jih ni, ko jih potrebujemo in so tu, ko si jih najmanj želiš, pa naj bodo primorski, štajerski ali pa notranjski. Pa lepo pozdravljeni!

Kaja Malovrh

Ribe v Idrijci so neužitne

Medobčinski inšpektorat je ribiški družini v Idriji izdal odločbo o prepovedi uporabe ulovljenih rib zaradi povečane vsebnosti živega srebra v njih. Na podlagi naloga Veterinarske uprave Republiškega sekretariata za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, so na dvanajstih mestih v Idriji odločili postrovi in ugotovili v 6 primerih higiensko oporečne vzorce, oziroma povečano vsebnost živega srebra nad maksimalno dovoljeno koncentracijo 0,5 mg/kg ribjega mesa. Na podlagi omenjene ugotovitve je veterinarski inšpektor Janez Dolžan izdal odločbo, ki prepoveduje uživanje rib ulovljenih v reki Idriji med topilniškim jezom in občinsko mejo, približno 2 kilometra

pred Stopnikom. Z odločbo je idrijsko ribiško družino zadolžil, da o ugotovljeni oporečnosti rib obvesti vse svoje člane. Ta je na včerajšnji skupščini to tudi storila, kljub temu, da se je na omenjeno odločbo veterinarskega inšpektorja že pritožila. Treba je namreč vedeti, da so ribe v Idriji že 500 let kontaminirane z živim srebrom in v minulih letih bolj kot zdaj. Maksimalne dovoljene koncentracije, ki so jih navedli strokovnjaki Inštituta za higieno živil Veterinarske fakultete iz Ljubljane, pa predstavljajo zgornjo mejo dovoljene koncentracije le ob vsakodnevem uživanju postrovi iz Idrije. S tem v zvezi so na skupščini sklenili, da bodo hkrati ribiče obvestili še o tem, da

v zgornjem toku Idrije in v pritokih spodnjega dela (npr. v Kanomljici in Cerknici) ribe niso »zastrop-ljene«. Enako velja za ribe namenjene konzumu in vlaganju v Idrijo, vzgojene v ribogojnici na Kanomljici.

Vodstvo idrijske ribiške družine meni, da je vsebnost živega srebra v ribjem mesu logična posledica 500-letnega rudarjenja in da je upoštevajoč negativne posledice odločbe o prepovedi uživanja rib preuranjena in prerigorozna. Škoda v ribolovnem turizmu bo težko popravljiva v krajšem časovnem obdobju in bo zagotovo vplivala tudi na osip članstva med skoraj 500 idrijskimi ribiči.

ŠE-F

Idrijski filatelisti še naprej aktivni

V nedeljo, je bil v hotelu Idria redni letni občni zbor Filatelističnega društva Idrija. Ocenili so delo preteklega leta in sprejeli okvirni program društvenih dejavnosti do leta 1993, kolikor bodo trajale tudi občinske aktivnosti v okviru 500-letnice Idrije.

Večina uresničenih nalog je bila posvečena petstoletnici. Pripravili so reklamni poštni žig-flam, izdali priložnostni poštni ovitek z žigom ob 7. jugoslovanskem simpoziju rudarjenja pod zemljo in ob jubilejnim 5. čipkarskem festivalu. Vrhunec je predstavljala slovesna promocija »Idrijskih znamk« 22. julija 1990. Udeležili so se je pomembni gosti, med njimi tudi oblikovalec znamk, mag. Dimi-

trije Čudov iz Jugomarke Beograd. Izdan je bil uspeh priložnostni poštni ovitek in žig, kar net z znamkama Idrije in rudnika ter maksimum karte. Posebna zanimivost tega dne je bila jamska pošta na XIV. obzorju jaska Delo, ki je bila najnižja pošta ne le v Jugoslaviji, temveč v širšem evropskem prostoru.

Načrt bodočih nalog zajema med drugim tudi obeleževanje dogodkov iz bogate kulturne, tehniške in zgodovinske zakladnice Idrije in se vključuje v občinski program 500-letnice.

Ob tem pa Filatelistično društvo Idrija, ki šteje 66 članov, klub prejetemu občinskemu priznanju in ob vseh zelo odmevnih uspehih, pomembnih za

vso občinsko skupnost, še vedno nima zagotovljene niti skromne denarne podpore za osnovno dejavnost. Prav tako je društvo še vedno brezdomec. Le Planinskemu društvu Idrija gre zahvala, da se v njihovi skromni pisarni (vrata morajo biti odprta, ker člani stojijo tudi po hodniku) nadaljuje nepretrgana 42-letna tradicija rednih tedenskih sestankov. Dragocena filatelistična dediščina pa se hrani na različnih krajih in počasi izgublja.

Niko Jereb

Dogaja se...

V okviru VII. ciklusa idrijskih Muzejskih večerov je bil torkov posvečen pisatelju in rojaku Francetu Bevku ter zlasti njegovi rojstni Zakojci. Nastopila sta kustosa idrijskega muzeja Tomaž Pavšič in Ivana Leskovec. Prvi je skozi del Bevkovega dopisovanja opozoril na manj znane strani pisateljevega življenja in dela, slednja, ki je kot etnologinja tudi »opremila« Bevkovo domačijo, pa je predvsem s svojo besedo in z diapozitivi Marjana Bažata nazorno predstavila vas, ki je dala Primorcem in vsem Slovencem znamenitega pripovednika in ljudskega glasnika.

Na posvetu predstavnikov srednjih šol iz Ajdovščine, Črnomlja, Ljutomerja, Sežane, Tolmina in Idrije so spregovorili o ogroženosti manjših in podeželskih šol, ki je dosegla svoj vrhunec prav zdaj, ko je Republiški sekretariat za šolstvo sklenil ukiniti dislocirane oddelke. Gre namreč za šole, ki zaradi omejenega zaledja ne morejo dosegati normativov, ne po številu oddelkov in ne učenec. Na posvetu v Idriji so ugotovili, da gre za šole, katerih usoda je tesno povezana z usodo občin, zato zahtevajo, da jih zaščitijo s posebnim zakonom, ki bi ga naslonili na zakon o demografsko ogroženih območjih. Izrekli so tudi kritiko na račun republiške vlade in nje-

nega sekretariata, ker ne delata javno, saj so jih z odločitvijo o ukinitvi oddelkov seznanili, ko je sklep postal že dejstvo.

Na ponedeljkovi seji vseh treh zborov idrijske občinske skupščine bo izvršni svet predlagal kandidate za nove načelnike v občinski upravi. Oddelek za gospodarstvo naj bi vodil dipl. ekonomist Miran Vovčina, oddelek za splošne zadeve predmetni učitelj Zorko Velikanje, davčno upravo višja upravna delavka Jana Bolko in geodetsko upravo dipl. geodetkinja Andra Šuligoj. S prvima dvema kandidatom naj bi se izvršni svet tudi okrepil in dobil še podpredsednika (nepoklicno) dipl. pravnika Silvija Šinkovca.

Idrijca naj bo v čast in ponos mestu

Na okrogli mizi o regulaciji reke Idrije skozi mesto so ugotovili, da je ureditveni projekt eden kakovostnejših v Sloveniji, vsaj kar zadeva ureditev struge

in brežin. Da so se strokovnjaki Ateljeja za projektiranje dela lotili z vso odgovornostjo, pričajo tudi lanske novembrske visoke vode, ko je Idrijca ob kritičnem pretoku 500 kubičnih metrov na sekundo ostala v strugi, medtem ko je v letih pred sanacijo ob enakih in manjših pretokih večkrat poplavljala središče mesta. Dosedanja sanacija je stala več kot 10 milijonov dinarjev. Ob urejanju so bili strpni. Najprej so uredili tisto, kar je ogrožalo življenje, vse ostalo pa naredili tako, da bo zadoščalo še za nekaj prihodnjih generacij.

Letos naj bi postavili temelje in prihodnje leto še tako imenovani mehki jez, ki bo nadomestil zdajšnjega pri rudniški topilnici in za to porabili še 6,5 milijona dinarjev. V prihodnjih petih letih bo obsežen hidrotehnični projekt na Idriji dokončan tako, da se sploh ne bo opazilo,

da je bila reka skozi mesto kdaj regulirana.

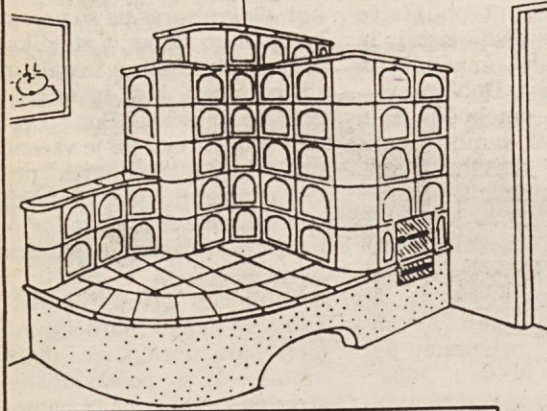
Skoda, da je bila okrogla miza slabo obiskana in da so se na njej na žalost zbrali le predstavniki stroke. Uvod v pričevanje pripravi prikažem dokumentarnega filma o dosedanjih poplavalih v Idriji. Razšli pa so se z ugotovitvijo, da bodo zaključna dela v mnogočem stvar dogovora o tem, kje je meja med vodarsko in ostalo ureditvijo. Pri slednji bi kazalo še Idrijčanom reči kakšno besedo, ki pa jih na žalost, ko so imeli enkratno priložnost, ni bilo na spregled. Strokovnjaki pa bodo tudi brez njih izdelali še analizo o tem, kaj bi se zgodilo, če se regulacije Idrije, ki jo poleti lahko popije peščica žejnih, jeni in spomladi pa ji je ukrojena struga preozka, ne bi lotili.

ŠE-F

TRADICIJA, STIL IN OBLIKA — IZ NAŠE HIŠE V VAŠ DOM

68000 Novo mesto, Slakova 5
Telefon: (068) 21-201, 26-016
Telex: 35710 YU PIONIR
Fax: (068) 24-298

keramika

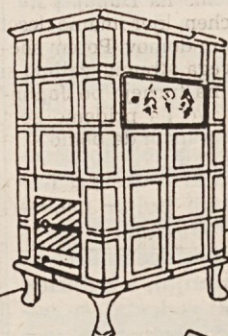
PIONIR
GRADBENO INDUSTRIJSKO PODJETJE NOVO MESTO

**SEDAJ JE ČAS:
KERAMIČNE PEČI IZ
KERAMIKE »PIONIR«**

- kmečke
- toplozračne
- štedilniki
- kamini
- pizza peči
- prijetna toplota za vas
- zdravo in ekonomično gretje
- lahko vzdrževanje, kakovost in trajnost peči, predvsem pa prihranek pri energiji
- ob gotovinskem plačilu 10% cassa sconto

NOVO!

- enokomponentna trajna plastična fugirna masa »PALESIT« za vse vrste kaminov (obstoja do 180°C)
- odprti kamini z LTŽ vložkom »SUPRA« iz uvoza s steklom
- polmontažni prenosni kamin

PRODAJA
INFORMACIJE:

INDUSTRIJSKA PRODAJALNA
LJUBLJANA
Vošnjakova 7 tel.: 061 317-984

Kronika tedna

V noči iz nedelje na ponedeljek je iz cisterne v kotlovnici IMP Tovarne inštalacijske opreme preko odtočnega jaska v Idrijo steklo 2000 litrov kurilnega olja. Kot smo izvedeli, so včasih cisterne uporabljali za hranjenje mazuta, ki so ga pred uporabo ogrevali z vročo vodo. Nizke temperature pa so po vsej verjetnosti načele zvar na grelcu. Preiskovalci UNZ iz Nove Gorice do zaključka redakcije še niso objavili uradnega pojasnila o vzrokih nenamernega onesnaženja Idrije. Sicer pa je teden minil brez prometnih nesreč.

Miličniki so se ukvarjali le z manjšo tatvino predmetov za gospodinjstvo, nekemu občanu v Cerknem pa so zasegli naprjavljeno, vendar še uporabno vojaško puško italijanske izdelave, s katero je še po Pustovem pogrebu »strašil« naokrog.

Bistrica brez vojske, kdaj?

Znameniti tank, katerega usodo je občinska skupščina premlevala dlje kot stečaj TOK-a, v ozadju kasarne Foto: MG

Vsako soboto in nedeljo ob 15-ih se odprejo vrata kasarn in Bistrica v hipu postane olivno zeleno obarvana. Trume vojakov, ki se hočejo sprostiti od neznosnega, predvsem psihičnega pritiska v vojašnicah, gredo ven, da se naužijejo »svobode«. Ob tem času domačinov ni videti in v lokalih zaman iščemo slovensko besedo. Pogovor teče o raportih in redarstvih, po nekaj steklenicah piva se zasliši še »cirilično« petje. Tujci, ki se slučajno znajdejo v mestu, nejeverno gledajo in se na hitro odpravijo naprej.

Saj, človek se navadi vsega, tudi raznih ustaških in četniških grafitov po WC-jih, toda normalno to ni. Tudi drugo plat medalje je potrebno omeniti: Le kaj bi bilo z gostinskimi objekti Ilirije, če se ne bi vsaj čez vikend napolnili?

Škoda, ki jo JLA naredi pri nas, je precejšnja, od gozdnih požarov, (če se spomnimo: marca lani, med Bačom in Koritnicami, požar je zajel okrog 150 ha površin, od tega polovico gozda), do uničevanja ceste skozi mestno naselje z oklepni vozili. Poleg tega jih je potrebno še plačevati in to iz žepov

davkoplačevalcev, to so pa vsi zaposleni. Seveda, oni nas branijo, vedno bo obstajal nek sovražnik, bodite brez skrbi! To je pač cena naše »slobode i nezavisnosti«. Precej draga reč je to, pa še v tujem jeziku moramo poslušati. Slovenščina je zanje očitno prezahtevna. Do kdaj bomo morali to prenašati?

Proces odhoda JLA bo trajal nekaj časa, poudarjajo v Republiki, ne moremo kar enostransko zahtevati, da tolikšno število ljudi odide naenkrat. Tega torej ne smemo zahtevati. Zakaj ne? JLA nam povzroča ogromne stroške, ali ne bi mogli ta sredstva usmeriti v socialne programe? V Bistrici je na cesti že okrog 600 ljudi, v kasarnah pa se šopiri ne vem koliko vojakov in starešin (ta podatek je seveda stroga tajna). Logično je, da te podatke skrivajo. V teh časih socialnih in političnih napetosti bi ljudje ponoreli, kakšno ogromno »grbo« morajo vzdrževati. Pa še strah, da se ne zgodi kaj takega kot v Litvi, ko se je senilnemu garnizijskemu poveljniku »odštekalo« in je povzročil pokol.

Mir se torej mora nekому plačati. Popoln nesmisel, če se že

sprašujejo. Plačevati davek za mir. To me spominja na srednji vek, sicer pa je najbolj podobno čisto navadni diktaturi. Ustreznejše besede za takšno stanje na najdem.

Po politični, recimo edini pravilni poti, to je preko skupščine, so že 18. novembra lani, zeleni in liberalni demokrati predlagali pobudo za demilitarizacijo Slovenije, še posebej bistriške občine. Republiška vlada je za deva sicer podprla (31. 1.), vendar s poudarkom, da gre pri tem »za politična in druga vprašanja, pri katerih bi hitro ukrepanje povzročilo nepopravljive posledice za nacionalno varnost«. Kaj naj to pomeni? Da bi nas Italijani in Avstrijci pojedli za malico? Ne verjamem, da jim je do tega. Mogoče so pa mislili, da bo JLA delovala s silo? Potem smo spet tam kot prej. Stanje, ko JLA plačuješ da »miruje«, je navadna diktatura in nič drugega. Če vprašamo nabornike zakaj gredo v JLA, odgovorijo da zato, ker pač morajo (to velja za Bistričane), najrajši pa ne bi šli. Spet institucija prisile.

JLA, kovačnica »bratstva i jedinstva«, kot sami radi pravijo, Kovačnica, s tem bi se že strinjali, vojakom »kujejo« v glave bedarije, ki smo jih v teh krajih že pošteno siti. A nižje starešine so kot ovce brez vodnika. Čakajo na mnenje komand in ko ga dobijo, jim je še manj jasno, za kaj gre. Mlajši oficir (bil je zapit, ne vem ali je to dobro ali slabo), mi je pred kratkim zatrjeval: »Janša neka mi da deset hiljada maraka plate, pa ču braniti vas.« Lepo, kajne? Iz tega bi človek lahko sklepal, da sedaj brani nekoga drugega. Le koga?

Vedno jim mora nekdo nekaj dati. Potem so mirni. Toda tu nimajo več kaj iskati, upam da jim je to jasno. Republiška vlada bi lahko začela s konkretnimi pogovori o umiku JLA, kajti že sedaj ima »paravojško« organizacijo. Armado nezaposlenih na cesti, ki ji bo kmalu zadosti vsega.

Tekst: MS

ZOBOBOL

Kaj storiti, če ti začne ključati v šestici, levo zgoraj, ob desetih zvečer? Najprej domača zdravila: propolis, žganje. Na žalost, ne pomaga. Potem pridejo na vrsto tablete: Plivadon, Kofan, na žalost brez uspeha. Kaj torej ostane? Devet ur trpljenja in nespečnosti (v tem času si prisežem, da bom zobe čistil najmanj desetkrat na dan) in končno jutro. Namesto v službo k zobozdravniku. Tam že čaka nesrečnik, bled je, neobrit, neprespan.

Ne potrebujeva besed za spoznavanje. Druži naju bolečina. V čakalnicah tišina. Ordinacije bla, bla, bla. Po hodniku prihiteli medicinska sestra.

»Zob me boli, kdaj boste začeli sprejemati?« jo vpraša moj sotrpin. »Ne vem, tam imate dežurnega za bolečine,« in odvihra. Vdano čakava naprej. Odprejo se vrata dežurne ordinacije. Moj kolega je vztrajen: »Kdaj boste začeli sprejemati? Imam neznosne bolečine!« To je

bilo že moledovanje. Toda sestra ga samo strogo ošvrkne s pogledom in s kazalcem pokaže na urnik, kjer piše »sprejemamo od osmih do dvanajstih« in zapre vrata. Pogledam na uro: deset čez osmo. Ker imam še kanček potrpljenja, skomignem z rameni, mogoče mi ura prehiteva. Med tem prihiti še neka ženska, opazil sem, da je brez zob v zgornji čeljusti, in nam zasopihana začne razlagati, da so jo pred tremi meseci naročili ob pol osmih in da je malce zamudila.

Ura se je začela pomikati proti deveti, ko so se spet odprla vrata ordinacije. Ženska je hitela razlagati svojo zamudo, medicinka jo je nekaj časa poslušala, nato pa z dolgočasno dejala: »Doktor ta in ta dela danes popoldne.«

»Kako to, pogledjte v karton, naročena sem danes zjutraj!«

»Veste kaj, jaz nisem asistentka tega zdravnika, pridite popoldne.« Očitno navajena takega pristopa se je ženska pač vdala v usodo in poklapano odšla.

No, sedaj sva midva prišla na vrsto in gospa medicinka je vzela najini zdravstveni knjižici. Končno!

Ne, ni vse v redu. »Poslušajta, vidva! Sploh nimata potrjenih knjižic! Potrdite knjižice, če ne, ne bo nič!«

Zaradi neprespance noči, zobobola ter medicinskih sester, ki v svoji izobrazbi nimajo bontona in odnosa do bolnika, je piscu tega besedila prekipelo in izgovoril je nekaj nesramnih besed. Ce že ne morejo nuditi normalnih uslug, bi lahko imeli vsaj človeški pristop do bolnikov! Tako pa te silijo da odideš! Ravno to sem storil. Odšel sem k zobozdravniku, ki ima zasebno prakso na Hrvaškem, v Rupi. Ta me je nemudoma sprejel in me v desetih minutah rešil bolečin. Žalostno, da mora človek v drugo državo zaradi zobobola, vendar resnično.

Tekst: MS
Karikatura: MR

ROCK RAPORT

...in noč se je prelevila v jutro...

Sreda, 20. februar. Po besedah Marka Breclja, »staroste« marginalnega kulturnega toka in glavnega protagonista rock kulture v teh krajih (Teledekagram, PN), je MKNŽ utrdil sloves NSK (najboljši slovenski klub) z nastopom skupin Charlie's war (Berlin) in Slapshot (Boston).

Okoli devetih zvečer se je pred klubom zbralo precej ljudi, bendov pa od nikoder. Lecko-Pompi, glavni promotor koncertov, nam je zagotovil, da koncert bo, javili so se iz Delnic (tam so imeli lažjo prometno nesrečo), da prihajajo. Okoli enajstih sta se prikazala dva kombija z nemško registracijo. Končno! Dvesto ljudi si je oddahnilo.

Charlie's war, predskupina so mlad bend, igrajo tipičen hard core. Na začetku so se mi zdeli precej »leseni«, vendar jih je spodbujanje poslušalcev kar razigralo, tako da smo bili po polurnem nastopu vsi zadovoljni.

In Slapshot! Brez kakršnegakoli uvoda, v trenutku nas je zadel drveča energija, ki jo ti Bostonci ustvarjajo. Bas, bobni, dve kitari in pevec. Iz komada v komad so bruhali energijo brez odmora. Igrajo glasbo devetdesetih, hiter, melodičen rock'n'roll, ki te ne pusti mirovati. Samo betonski stebri

v klubu so mirovali. Vse ostalo se je gibalo, premikalo in plesalo. To je to! Po dobri uri nastopa jih nismo pustili z odra. Se, še, še! OK. Bisi so se vrstili, dokler tudi poslušalci nismo omagali.

Po koncertu smo imeli še obsežen pogovor z bendom iz katerega povzemam delček (pogovarjali smo se s pevcem Jackom Kellyem in kitaristom Stevenom Stingom):

Na kratko se predstavite našim bralcem.

Kot skupina Slapshot obstajamo že pet let in pol, izdali smo dva sedemminčna singla in 3 LP plošče. To je naša prva evropska turneja, igrali smo na Nizozemskem v Nemčiji, Belgiji, Italiji in Jugoslaviji.

Kako se vam zdi pri nas?

Kar v redu, v začetku nas je skrbelo, da nas bodo težko spustili skozi, vendar so sedaj taki dvomi odveč. Igrali smo v Beogradu, tam je bilo solidno, v Sarajevu so nas napadli neki fašisti, v Delnicah smo imeli prometno nesrečo, zato smo zamudili in tukaj, zdi se mi najboljše od vseh treh koncertov.

Slišal sem, da ste »straight age« band. Kaj to pravzaprav pomeni? Ne pijemo, ne kadimo, ne jemljemo mamil. Živeti hočemo zdravo, brez vsakršnih sredstev, ki ustvarjajo odvisnost. To ni nikakršna posebna filozofija kot si nekateri zamišljajo, ampak povsem je enostaven življenjski stil. Precej ljudi v ZDA je straight age, ko so še mladoletni (do 21 let). Kasneje, ko postanejo polnoletni in jim je vse dovoljeno, začnejo piti in kaditi. Pri vas se zelo veliko pije in kadil. V ZDA je vse drugače, v restavracijah in na ostalih javnih mestih je to prepovedano. Tu v Evropi, še posebej pri vas, pa je zelo izrazito. Odrastel sem v centru Bostona in ker sem hotel biti drugačen od drugih, sem se odločil, da ne bom pil niti kadil. Precej ljudi pije in uživa mamila samo, da bi se bolje zabavali, očitno ne vedo, da se lahko dobro zabavaš tudi brez tega.

Načrti v prihodnosti?

Jutri gremo na Dunaj, potem pa v München, kjer imamo deset koncertov in album! Potem shemamo novega dobiva, želimo si oditi tudi na turnejo po Japoniji. Zagotovo pa pridemo spet v Evropo in upam da bomo spet igrali tukaj.

Tekst: MS
Foto: MG

OBVESTILO

MKNŽ načrtuje v marcu naslednje koncerte:

02. 03.	BLIND	Nizozemska
09. 03.	SKOL	Zagreb
	IT'S NOT FOR SALE	Laško
15. 03.	STRELNIKOFF	Celje
22. 03.	STUDENI, STUDENI	Zagreb
	OWER FLOW	Zagreb
30. 03.	STAND RED FOX	V. Britanija

Uredništvo kmetijskih oddaj Radia Slovenija že nekaj let pripravlja srečanje kmetov iz različnih slovenskih pokrajin, ki jih sklenejo na skupni javni oddaji »Radijski valovi s kmetij«. V okviru teh srečanj so bili na obisku v Ilirski Bistrici člani KZ Lendava. Gostitelji srečanja so bili bistriška KZ Hmezd, občinska skupščina, podružnica SKZ – LS in kmetijska svetovalna služba.

Domačini so se zares potrudili in pripravili svojim gostom zanimiv program. Ogledali so si predelovalni obrat zeljarne in obiskali kmetijo kmeta Ivana Boštjančiča v Zalčah. Ob pogostitvi se je posebej izkazal aktiv kmečkih žena, ki je pripravil tudi bogato razstavo domačih dobrot (na sliki). Na srečanju so izmenjali veliko izkušenj in se pogovarjali o problemih kmetijstva. V kulturnem programu so poleg številnih harmonikarjev nastopili člani okteta iz Velike Planine ter ženski zbor Kalc iz Knežaka. (Tekst-foto: Petar Nikolić)

Snežnik je iziv planincem

Iz leta v leto člani Ilirsko-bistriškega planinskega društva »Snežnik« kažejo svojo vsestransko sposobnost pri zbiranju mladih planincev, zato so tudi poznani kot najštevilnejše društvo v občini. Se večja kot sposobnost pri zbiranju in poučevanju mladega naraščaja pa je njihova vrlina, s katero organizirajo razne masovne prireditve in izlete po planinah Nanosa, Snežnika pa vse do Triglava. Organizacijsko sposobnost bistriški planinci posebno izkazujejo pri organizacijah zimskih vzponov na Snežnik (1796 m), ki jih vsako leto s pomočjo delovnih organizacij in društev ter pod pokroviteljstvom Odbora borcev istrskega odreda in ČZP Primorske novice organizirajo ob dnevu žena. Kljub finančnim težavam se je organizacijski odbor na svojem zasedanju odločil, da letos organizira tradicionalni, že sedemnajsti vzpon na Snežnik, 9. in 10. marca. Z razliko, da lani ni

bilo snega in je bil vzpon tako bolj poleten, bodo letos udeleženci te športne manifestacije lahko uživali v snegu, ki ga je na Snežniku čez dva metra, ob vznožju pa, kjer je tudi začetek vzpona, je snežna odeja debela

preko 70 cm. Organizator vzpona je poskrbel tudi za prevoz, tako da bodo oba dneva vozili avtobusi z odhodom izpred kmetijske zadruge »Hmezd« v Ilirski Bistrici.

Tekst in foto: Petar Nikolić

Prvih petnajst let

O petnajstletnici Obrtnega združenja Logatec je bilo objavljenih že nekaj zapisov, zato naj spomnimo le na nekaj prireditev, ki so jo obeležile: lani revija obrtniških pevskih zborov Slovenije, rekreacijsko srečanje notranjskih obrtnikov in srečanje članov združenja, minuli petek pa je bila še slavnostna skupščina. Na srečanju in skupščini so bila prizadevnim posameznikom podeljena priznanja Zveze obrtnih združenj Slovenije in interna priznanja, priznanje pa je prejelo tudi Združenje.

Že dobrih dvajset let se obrtniki v Sloveniji znova povezujejo. Sprva so delovala društva, od leta 1979 pa obstajajo združenja, v vsaki občini po eno. V društva so se skladno s tedaj dovoljenimi organizacijskimi oblikami obrtniki povezovali predvsem zaradi skupnega utripa nastopa ter zaradi možnega načina kreditiranja. Ker se je povezovanje pokazalo za obrt koristno, so se združenja v dobrem desetletju svojega obstoja utrdila, z njimi pa tudi Zveza obrtnih združenj. To desetletje pomeni nenehno dokazovanje potrebnosti in koristnosti obrti. Šele Zakon o podjetjih v letu 1989 in letos uveljavljeni Zakon o prometu davku sta skorajda v celoti izničila čvrste meje

med podjetji, poprej OZD, in obrtnimi obratovalnicami. Podpredsednik združenja, Berto Menard, je odgovoril na nekaj vprašanj, ki smo mu jih po končanem slavnostnem zasedanju skupščine zastavili v zvezi z obrtniškim povezovanjem.

Najpomembnejši trenutki logaškega združenja v minulih letih?

Zunanji manifestaciji naše prizadevnosti sta bili razstavi, postavljeni v gornjelogaški šoli in vsakoletno sodelovanje na celjskem sejmu. Zatem so bila z otvoritvijo doma obrtnikov – logaškega kot prvega – začeto krožena večletna prizadevanja, kako priti do lastnih poslovnih prostorov. Tudi na tej podlagi je slonela ustanovitev domače, logaške obrtne zadruge in iz nje zastavljene obrtne cone. Zadruga nas je poslovno povezala, v Logatec pa privabila obrtnike tudi iz širšega notranjskega območja.

Sedanji trenutek?

Negotovost je postala skorajda vseobsežna. Lani smo se po dolgih letih spet privadili stabilnim cenam, kar se je letos znova podrlo. Škoda, da niso pogoji gospodarjenja normalni in stabilni. Če bi bili, bi se prilagodljiva obrt lahko razvijala in ob turizmu v občini pomenila čvrsto gospodarsko podlago ob

sicer čvrstih velikih podjetjih.

Kako gledate v jutrišnji dan?

Obrtniška organizacija se levi v pravo zbornično organizacijo. Če bo res dobila določene pristojnosti, če bo res lahko usmerjala razvoj in če bo za razvoj imela tudi potrebno moč, potem bo ta preobrazba v prid splošnemu razvoju.

Želje?

Najprej želja sedanje obrtniške organizacije, da bi se obrtniki čvrsteje povezovali v vseh vprašanjih, ki so skupno lažje rešljiva kot če se rešujejo posamič. Zatem želja po tesnejšem sodelovanju domačih obrtnikov z domačimi podjetji; nekdanje razvijajoča se kooperacijska dejavnost je skorajda zamrla. Želja, naj se nelegalne popoldanske dejavnosti, ki so pridobitnega značaja, legalizirajo in postanejo redna dejavnost. Skupna želja nas vseh pa je skupaj z vsemi odgovornimi in vplivnimi možmi zastaviti vse sile tako, da bo šlo občini in nam dobro. To pa ni ne majhno ne lahko delo.

Vsako organizacijo sestavljajo ljudje?

Zadnja dva mandata združenje vodi g. Vlado Puc. Z bližnjimi sodelavci je ob svojem širokem poznavanju stvari znal spodbuditi prenekatero delo, ki se je pokazalo za prav načrtovano in smiselno. Dokajšnjo težo dela nosijo tudi člani izvršnega odbora in zatem skupščine in izvršilnih teles. V večjih akcijah pa je vendarle podobno kot v večini drugih organizacijah: delo večinoma sloni na nekaj ljudeh.

G. J.

Poslovno trgovski center v Logatcu

Na zasedanju občinske skupščine je bilo postavljeno tudi vprašanje o postavitvi poslovno trgovskega centra v Logatcu. Odgovor je bil podan na seji in sicer, da bo v primeru dokončnega dogovora o izgradnji centra, občina zagotovila komunalno opremljeno zemljišče, kar je bil sklep prejšnjega zasedanja skupščine. Partnerji pri postavitvi poslovno trgovskega centra pa bodo v naslednjih mesecih poiskovali najti skupni jezik dom

IZVRŠNI SVET SKUPŠČINE OBČINE LOGATEC razpisuje na podlagi Zakona o prometu z nepremičninami (Urad. list SRS, št. 19/76) in sklepa 11. seje Izvršnega sveta SO Logatec z dne 18. 2. 1991

JAVNO DRAŽBO

za prodajo stanovanjske hiše ROVTE 47, stoječo na parc. št. 122 stavbišče 77 m² in parc. št. 142/2 sadovnjak 1500 m² k.o. ROVTE.

Javna dražba bo

v četrtek, dne 14. 3. 1991 ob 9. uri v sobi predsednika SO Logatec, I. nadstropje, Tržaška c. 15. Izklicna cena za predmetno nepremičnino znaša 115.000,00 din.

Kupec plača 2% davek od izklicne vrednosti prodane nepremičnine in nosi stroške prepisa.

Vsak interesent mora pred javno dražbo plačati polov za udeležbo v višini 20% od izklicne cene, to je 23.000,00 din na račun št. 50100-654-45041 SKLAD STAVBNIH ZEMLJIŠČ OBČINE LOGATEC, ali uro pred dražbo pri blagajni proračuna SO Logatec.

Z najboljšim ponudnikom bo sklenjena kupna pogodba in vplačana varščina bo vračunana v kupnino, ostalim ponudnikom bo varščina vrnjena takoj oziroma najkasneje v 8 dneh po izvedbi dražbe.

Možen je ogled nepremičnine na kraju samem dne 12. 3. 1991 ob 12. uri – vse ostale informacije dobijo interesenti pri referentki za premoženjsko-pravne zadeve g. JOŽICI NAGODE.

Predsednik Izvršnega sveta SO Logatec Vladislav Puc

Logatec, 26. 2. 1991

Narodni dom Logatec – javna kulturna ustanova

Težko bi rekli, da v Logatcu ni kulture. Ravno nasprotno – dogodkov je ravno toliko, da se pokrijejo takrat, ko se ne bi smeli. Vse daje občutek bolj naključnosti kot pa kakega dorečenega programa. Govori se, da se bo na tem področju nekaj zgodilo in da je gospod Marjan Geohelli, vodja Rogaške knjižnice tisti, ki o tej stvari več ve.

Čemu razmišljanja o Narodnem domu, kot javni kulturni ustanovi?

Geohelli: To se mi zdi edini način, da bomo uspeli

organizator, ki mora biti v celoti zaposlen, ne polovično, kot do sedaj, ali celo neprofesionalno. Vse ostalo se bo združevalo ob projektih (pogodbeno, projektno sodelovanje). Kot že rečeno bo programski svet tisti, ki bo program sprejemal. Povedati je treba tudi, da bo danes ZKO Logatec ni imela ne prostorov ne opreme za svoje delo. Računamo, da se bo v bodoči kulturni ustanovi vse to uredilo in bo možno normalno delo.

Ali ima taka organizirana podpora?

načelno podprla, kar je pomembno, saj so odbori za kulturo konec marca presahnil. Ob tem moram opozoriti na nedorečenost nacionalnega programa na področju knjižničarstva; kako bo republika financirala knjižnice. Predvidevamo tri zaposlene v knjižnici in kot že rečeno enega organizatorja. Vsekakor moramo v najkrajšem času stvari predebatirati. Upam, da bo IS SO čimprej pridobil podatke o tem, kako bo z nacionalnimi programi glede knjižnice. Odbor oziroma

povezati razdrobljenost v upanju, da se pojavi v ponudbi tudi tisto, česar ni. Javna ustanova naj preko programskega sveta zbira ideje, informacije o dogodkih in sprejema ter predlaga programsko politiko.

ZKO potem ne bo več?

G: Take kot je sedaj ne bomo. V bistvu je nikoli ni bilo. To je bila le občasna delitev sredstev po uravnilovki in cvetja nastopajočim.

Kulturna ustanova bo v tej funkciji organizirana tako, da se bo knjižnica ukvarjala s svojo osnovno profesijo, ne pa kot mašilo kulturni neorganiziranosti. Naslednji je

G: Bojim se, da bo ta podpora zelo deljena. Podprli jo bodo tisti, ki stanje poznajo in tisti, ki vedo da moramo končno nekaj ukreniti. Tisti, ki jim sedanje stanje odgovarja, pa bodo spremembam prav gotovo nasprotovali. Pripravljamo analizo javnega mnenja – ne le o tem, temveč tudi na splošno – npr: Kaj si v kulturni ponudbi Logatca želite? Torej ugotoviti moramo nove ciljne publike, saj so bili populacijski premiki taki, da jih bomo morali upoševati. Izvršni svet in Odbor za kulturo sta projekt Narodni dom – kulturna ustanova

ekspertna skupina bo spremljala prehod v javno ustanovo. Ustanova mora namreč biti sad temeljitega premisleka – tako programskega kot ekonomskega. Upam, da bomo uspeli in da ne bodo letela pod noge polena, temveč dobrohotni nasveti tistih, ki hočejo logaški kulturi dobro.

Kot kaže je dokončno oblikovanje zasnove še odprto in naj bo bralcem izziv za iskanje še boljše rešitve. Naj bo to ali ono – le vedeti je treba, kdo je kdo in za kaj je kdo, pa tudi če je ZKO.

J. K.

Javna razsvetljava

Stanovalci soseske za Narodnim domom v Logatcu so že vrsto let zahtevali od izvajalca, da uredi tudi zunanji izgled soseske.

Konec februarja letos je Gradnik Logatec izpolnil želje stanovalcev in posvetila je javna razsvetljava, ki sedaj daje drugačen izgled naselju in stanovalcem večjo varnost. Prav tako je bila jeseni napeljana zemlja in posejana trava in tako bo spomladi okoli naselja zeleno. Pri Gradniku obljubljajo, da bodo še dodatno popravili zelenice, v katerih se trava ne bi prijala ali je bila pohojena in povožena. Zaradi tega velja opozorilo stanovalcem, da okolica, če sami ne poskrbijo za sprotno čiščenje in odmetavanje papirčkov in druge nesnage, kviri izgled kraja.

Sredstva za postavitev javne razsvetljave in delno ureditev zelenic okoli naselja je Gradnik

pridobil od lastnikov stanovanj, ki so v ceni m² plačali tudi urejanje okolice.

dom

PO ČEM JE KAJ?

Obiskali smo nekaj trgovin, da bi primerjali nekatere osnovne izdelke, dodali pa smo še kakšen manj vsakdanji artikel.

Trgovine	Mercator	Mojca	Breza	Martinka	Diskont Rimljanka
olje	21,40	19	21,70	21,50	20,60
sladkor	16,10	16	12,80	11,50	12,90
mleko	10,90-8,60	9,70	9,70	9,70	—
čebula	22,70	20	20	22	—
krompir	10,90	15	12	—	—
namizno vino	21,50	18,50	19,30	19,70	19,70
kinder jajčka	10,70	11,20	11,60	11,70	—
jabolka	21-24	24	26	20	—
endivija	78	70	80	70	—
hladne plence	137	127,80	163,60	137	—

Mali mojstri bele žogice

Danes, 2. 3. dopoldne se je dolnjelogaški osnovni šoli začel pionirski območni turnir v namiznem tenisu.

V avli osnovne šole v Dolenjem Logatcu danes merijo moči in znanje v namiznem tenisu pionirji in pionirke v dveh skupinah od 1. do 4. razreda. Logaški namiznoteniški klub je organiziral enega od tekmovanj, ki pokriva prav veliko območje. Gre za tako rekoč celotno Notranjsko, sodelujejo pa tudi Hrastniki in Novomeščani.

Zdaj ima logaški klub 25 mladih tekmovalcev, ki jih v dveh skupinah vodi Jože Herblan in Jože Peterka, z rekreativci se ukvarja spet Jože Herblan, starejšo skupino pionirjev ali mladincev pa vodi Igor Ciglerič, ki mu pomagata Miro Leskovec in Janez Vončina. Z Igorjem Cigleričem smo se na kratko pogovorili o ponovnem vzponu logaškega kluba.

NOČ: Je trenerjev za kar veliko množico mladih zdaj dovolj?

Igor Ciglerič: Da. Namravamo pa vsaj dva trenerja poslati na šolanje.

NOČ: Prostori so povsem pre-

urejeni. Kako je šlo?

I. Ciglerič: Lani smo se lotili in obnovili tla, položili parket, znižali strop za 2 metra, pobelili in še in še. Pomembna je tudi garderoba in sanitarije. Skupaj s pionirji smo naredili 1.200 udarniških ur.

NOČ: Kakšna je tradicija namiznega tenisa v Logatcu?

I. Ciglerič: Eden prvih začetnikov je bil pred kakimi 35 leti Vlado Puc, igralo pa se je najprej pod Miklavovim kozolcem. Pozneje se je vse preselilo sem gor na Grič v »didi dom«.

NOČ: Kaj je bil v preteklosti največji uspeh?

I. Ciglerič: V mladinski konkurenci smo imeli državno prvakino.

NOČ: Vam ZTKO kaj pomeni?

I. Ciglerič: O da. Namenili so nam 60.000 din. Mize, loparje in podobno pa poskušamo z reklamami.

Vesolja je torej dovolj, uspehi so tudi že na pomolu. Prav na današnjem tekmovanju pričakuje visoke uvrstitve. V naslednji številki bomo poročali o rezultatih. Upajmo na najboljše.

KRAS

Gasilci – verni čuvaji naših gozdov

O »Gozdnih požarih na kraškem gozdnogospodarskem območju Slovenije« je v zadnjem Geografskem vestniku 1989 (LXI) je napisala študijo Mojca Dolgan Petrič. Iz nje povzemamo zanimive podatke, ki nam prikazujejo, da je Slovenija na tretjem mestu v Jugoslaviji za Hrvaško in Srbijo. Polovica gozdnih požarov v Sloveniji nastane v obalno-kraški regiji, kjer z gozdom gospodari Zavod za pogozdovanje in melioracijo Krasa iz Sežane. To območje obsega poleg matičnega Krasa še Brkine, ilirskobistriško dolino, Snežnik in slovensko Istro.

Podatke o požarih v gozdovih zbirajo gozdna gospodarstva kraškega območja, Republiški inšpektorat za požarno varnost, Zavod R Slovenije za statistiko, gasilska društva. Tako so v teh poročilih zajeti podatki o gozdnih in pašniških požarih s površino nad 100 arov. Požari v prejšnjem stoletju niso bili tako pogosti, saj sta spomladansko čiščenje pašniških površin in košnja primogli k zmanjšanju požarov. Nekdaj so na naših kraških vrhovih in pobočjih ti sočere ovce popasle travo, danes pa so širne pašniške planjave, in z njimi gozd, izpostavljene. Značilna je pogostost požarov v poletnih sušnih mesecih. Vzroki teh požarov so predvsem spomladanska kmečka čiščenja zemljišča, neprevidnost, strela, pa tudi premajhna pazljivost vojske, ki tabori in izvaja prav na kraškem območju razna bojna streljanja.

Po požarih so najbolj ogrožena pašniška območja podgorskega Krasa, divaškega Krasa, podgrajsko in senožeško podolje in obronki Snežnika. Zelo veliko požarov nastaja ob železniških progah in v bližini večjih kraških naselij. Izvzete tudi niso katastrske občine z vojaškimi objekti kot so strelišča in vojaški poligoni. V vsakem požaru na omenjenih območjih je zgorelo nad 10ha površin. Pri teh požarih tudi nista izvzeta izletništvu in turizem. Tako navaja N. Kovačević (Gozdni požari v Sloveniji 1966-78), da so turisti povzročili 4 % požarov.

Prav zaradi vedno pogostejših požarov je Gasilska zveza Slovenije sklicala oktobra 1990 v Kopru problemsko konferenco o požarih v naravnem okolju, na kateri so ugotovili, da so bili površinski in gozdni požari 53,5 % vseh požarov v letu 1990. Tako je Radio že 28. 3. poročal, da je bilo v tem letu že 500 požarov od tega kar 100 gozdnih. Slovenija pa je ena najbolj črnih dežel v Evropi kar se tiče požarov. Kljub temu, da obstaja Odlok o kurjenju na Krasu že 15 let, je žalostna ugotovitev, da je bilo v zadnjih 70 letih že dvakrat več požarov, kot je bilo pogozdenih površin. Tako je bilo v Sloveniji do oktobra 1990 1178 gozdnih požarov, ki so uničili 700ha gozda.

Po statističnih podatkih Gasilskega društva Postojna za leto 1989 je bilo 21 požarov v okolju, od tega 7 večjih gozdnih požarov. V letu 1990 je bilo kot že rečeno 127 intervencij v naravnem okolju. Med gozdnimi požari je treba omeniti 2 katastrofalna požara. Pri Štalah pod Slavnikom je 2. maja izbruhnil travniški požar, ki se je hitro razširil s 20 hektarov travnikov na gozd, tako da je pogorelo kar 60ha gozdov. Ognjeni zublji so bili vidni do 30km daleč. Uničen je bil borov gozd na širini 10km. Še večja nesreča se je zgodila v najhujši poletni vročini, ko je zgrešena granata s strelskega poligona zažgala gozdni kom-

pleks borovcev od Baške ceste prek hriba do vasi Koritnice. Zgorelo je nad 30ha gozda, uničene so bile tudi velike skladovnice lesa, ki so prav ob tej cesti čakale na kupce. Škoda je bila okrog 1,8 milijona dinarjev. Celo gozdno pobočje je pokrila debela plast pepela. Neizmerna škoda še danes ni poravnana. Prav gotovo pomeni zahteva postopne demilitarizacije Krasa za ta prostor prenehanje bojnega streljanja, ki spreminja gozd v pogorišča in ogroža podzemeljski javorniški tok, ki je zajet za pitno vodo v Malnih ob robu Planinskega polja.

Po podatkih že omenjene študije je Kras požarno najbolj ogrožena slovenska pokrajina, saj obsega le del slovenskega prostora, požarov pa od 50 do 80 % letno.

Da bi preprečili ali zmanjšali število požarov je treba uvesti večje število opazovalnic, graditi protipožarne preseke in tudi spremeniti čiste borove gozdove, ki so najbolj vnetljivi, v mešane gozdove.

Prav gotovo je zelo pomanjkljivo ugotavljanje krivcev, saj jih je vsaj 1/3 neznanih. Postojnsko gasilsko društvo je odlično organizirano, dobro opremljeno za požare, pa zaradi čestega pojava močne burje ne more rešiti večjih požarov drugače kot s hvalevredno pritegnitvijo vojske.

dr. France Habe

25. seja postojnskega IS

Kamnolom Razdrto – pred zaprtjem?

Postojnski IS v odstopu – vključno s svojim predsednikom Jožetom Mlakarjem – opravlja svoja dela in naloge do imenovanja novega IS, o čemer nas je le-ta obvestil na svoji zadnji seji v sredo, 27. 2. 1991. Sicer je večino časa posvetil zlasti ekološki problematiki kamnoloma na Razdrtem.

Marsikdo se je že peljal mimo njega, saj se nahaja ob magistralni cesti Postojna-Koper, le malokdo pa je verjetno pomislil, kaj pomeni njegovo delovanje za prebivalce Razdrtega. Zlasti se je zjelo zaradi prahu pa tudi zaradi tresenja tal, ki ga povzroča miniranje in je že pustilo posledice na starejših objektih. Moti jih tudi dolgoleten nekorrekten odnos Cestnega podjetja Koper, ki je upravljal kamnoloma.

Ko je to podjetje predložilo predlog za razširitev pridobivalnih površin, sta tako postojnska kot sežanska občina, na področju ka-

terih se kamnolom nahaja, ugotovili, da v svojih planih nimata predvidene razširitve, temveč samo sanacijo. Občinska inšpekcija je še dodala, da kamnolom deluje brez uporabnega dovoljenja. Zahtevala je, da je treba za pridobitev le-tega zgraditi silose za drobljenje kamenja, uvesti postopke za močenje drobne frakcije in izvesti meritve emisij v zraku. Vendar pa Cestno podjetje za gradnjo silosov ni pridobilo potrebnega soglasja KS Razdrto. Nasprotno! Krajani Razdrtega so sestavili peticijo o zaprtju tega kamnoloma.

Kamnolom pa ni edini onesnaževalec zraka na tem področju, saj v neposredni bližini Razdrtega poteka gradnja nove avtoceste, blizu pa sta tudi kamnolom v Lažah in asfaltna baza v Senožeah. Dobrodošla je pobuda sežanske občine, ki predvideva centralizacijo teh objektov izven naselij.

IS je zato sprejel sklep, da si bodo predstavniki IS, Cestnega podjetja, inšpekcije in prebivalcev Razdrtega ogledali ta objekt in se podrobneje seznani z vso problematiko, da bi nastali problem uspešno rešili.

IS pa je sprejel tudi sklep za razpis šestih kadrovske štipendij za potrebe šol v občini Postojna. Kriteriji za pridobitev štipendije so: učni uspeh, preddispozicije in socialno stanje družine prosilca. Razpisane bodo štipendije za naslednje študijske smeri (vse na Pedagoški akademiji):

- I učitelj tehničnega pouka in fizike
- I učitelj matematike in fizike
- I učitelj zgodovine in zemljepisa
- I učitelj glasbenega pouka
- II učitelja razrednega pouka.

Mojca Jenček

Zmaj med porcelanom

Kmalu pri vhodu v prijazni trg vidi se poleg ceste prijeten drevored, z velikanskimi košatimi kostanji, katere so bili vsadili – tako pripoveduje ljudstvo – v začetku devetnajstega stoletja tu vladajoči Francozje; drugi spet menijo, da jih je zasadil bivši oskrbnik tukajšnje grajščine, g. Brozina. Na koncu drevoreda izvira bistri studenec Ribnika. Na nekoliko vzvišanem kraju onkraj drevoreda vzdiguje se grad, v katerem nahajajo se uradi c. k. okrajnega glavarstva, sodnija in davkarja. Blizu tega stoji na malej planjavi v italijanskem slogu zidana župnijska cerkev, katero lepšata dva zvonika s harmonično ubranim zvenenjem... Sploh nahaja se tu dokaj lepih hiš in smelo trdimo, da je trg postojnski najlepši eden v naši deželi. Od gradu proti desnej popelje te kakih deset minut dolga ob straneh z lipovim drevjem obrastena pot do sloveče moje Jame, pred katero ja majhen, a prijazen park, l. 1866 izdelan. Ob podnožju pa dere reka Pivka z vso močjo v skalovje mojega doma.

Lep trg je bila Postojna. Lepo se je bilo sprehoditi med tistimi hišami, med skromnim in preprostim ljudstvom tam okrog leta 1884, ko sem vse to opazoval. Danes je sprehod skozi ulice tako znanega kraja precej žalosten. Veliko znamenitih hiš je načel zob časa. Povsod se lušči omet, nekoč močni zidovi se

marsikje rušijo in sesedajo, nikjer ni nikogar, ki bi poskušal popraviti to žalostno sliko. Mesto turizma in bogate ponudbe... Da, da, tudi to se bo mogoče zgodilo, ko se bo sestala nova vlada, ko se poležejo strasti, ko se bomo morda spet posvetili gospodarstvu v občini, ko bodo vsaj nekoliko poskrbeli za socialno varnost, posameznika pa spodbudili, da se bo vključil v oživiljanje mesta in njegovo obnovo. Potem se bom mogoče lažje odpravil na spregod mimo čudno oblikovane ter burji izpostavljene avtobusne postaje, mimo tistih starih pročelij hiš, ki kričijo, naj jih že nekoč obnovi, mimo blokov, ki čakajo novih fasad, mimo na črno postavljenih barak, okrog katere se raztezajo grede z najnujnej-

šim za preživetje. Pa mimo razpadajočih barak, v katerih so svoje dni stanovali delavci gradbenih podjetij in med vsem tistim rjavim železjem, ki še vedno leži tam.

Mislil, da bi lahko kmalu spet vpisoval v bukve prijetne spremembe v našem mestu, prav tako kot takrat l. 1731 po hudem požaru, ki je zajel Postojno.

Res, veliko topleje mi je pri srcu, ko zapišem veselo novico, ali pa opišem razgled, ki se mi odpre z razvalin starega gradu na Soviču čez vso Pivško dolino.

Morda se bo proces obnove mesta in njegove okolice lahko pričel takrat, ko bo jasen tudi sam postopek denacionalizacije zemlje, stavb...

vaš Zmaj

Gostilna

»PRI TREH KOSTANJIH«

Meze Gregor

Tržaška cesta 97
61370 Logatec
Tel.: 741328

VABI cenjene stranke na pokušino:

- KVALITETNEGA DOMAČEGA VINA
- RIBJIH JEDI: postarvi, kalamarov, sardelic
- DOMAČIH JEDI: prekažene klobase kuhane v teranu
- SLADIC: tiramisu, sadne kupe
- PIZZ: vsak dan po 16. uri

Odprto imamo
vsak dan
od 9. do 16. ure

Sprejemamo rezervacije in naročila
za zaključene skupine

Gostilna »MOST« v Borovnici

- prireja poročna kosila,
- vse vrste zabav
- nudimo prenočišča

Sprejemamo lahko do dva avtobusa
gostov.

Sporočite na tel.: (061) 746-213.

Nada Drašler, Dražica 5, 61353,
Borovnica

REPUBLIKA SLOVENIJA SKUPŠČINA OBČINE LOGATEC

Izvršni svet
61370 LOGATEC
Tržaška cesta 15

objavlja potrebo po

SVETOVALCU

za gospodarstvo in informacijski sistem

Pričakujemo strokovnjaka z visokošolsko izobrazbo ekonomske ali organizacijske smeri z najmanj 3 leti delovnih izkušenj s področja izdelave razvojnih programov, finančnega poslovanja in informacijskega sistema.

Poskusna doba je 6 mesecev.

Kandidate vabimo, da pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev in kratkim opisom dosedanjega dela pošljejo v 15 dneh po objavi na naslov:

Izvršni svet Skupščine občine Logatec,
Tržaška cesta 15 – 61370 LOGATEC.

Za podrobnejše informacije nas pokličite po telefonu štev. 741-227.

O izbiri bomo kandidate obvestili v 8 dneh po sprejemu sklepa o izbiri.

REPUBLIKA SLOVENIJA OBČINA LOGATEC

Izvršni svet

Izvršni svet Skupščine občine Logatec išče

Izvajalce za opravljanje tekočih in investicijsko-vzdrževalnih del na objektih družbenega standarda (osnovne šole, vrtci, zdravstveni dom, kulturni domovi, upravne stavbe) in sicer za naslednja opravila:

1. krovsko-kleparska
2. mizarska in steklarska
3. elektroinštalaterska
4. vodovodna in toplovodna
5. vzdrževanje voznega parka
6. zidarska in vzdrževanje kanalizacije
7. programiranje in vzdrževanje računalniške opreme.

Za posamezna opravila bo Izvršni svet SO Logatec sklenil letne pogodbe za izvajanje del z najboljšimi ponudniki.

Ponudbe, ki morajo vsebovati cene za posamezne storitve ter plačilne pogoje, naj zainteresirani pošljejo v roku 15 dni od objave na naslov: SO LOGATEC, Izvršni svet, Tržaška 15, LOGATEC.

Vse dodatne informacije vam bo posredoval Janez TURK osebno ali po telefonu št. 741-273.

Smetišča ali počivališča?!

Tam, kjer si marsikdo odpočije in privošči malico, imajo svoj prostor tudi odsluženi hladilniki, damski vložki in še kaj...

Marsikdo se ustavi na kate-rem izmed počivališč ob Tržaški cesti med Vrhniko in Logatcem. V poletni sezoni si tujci radi pretegnejo ude po naporni vožnji in kaj malega pomalicaajo. Kaj si mislijo, ko opazujejo »okranc-ljano okolico«, katere se celo sami sramujemo?! Najbrž niso ravno navdušeni. Zakaj je temu tako, naj se vsak sam prepriča in presodi. Vseeno smo za vas pripravili kratko študijo, če se boste podali na ta počivališča in se lotili raziskovanja.

Kaj nam pravzaprav počivališča ponujajo? Tako rekoč vse, samo pravega počitka in sprostitve ne! Skrivajo del naše lastnine, ki se je želimo po nekem določenem času znebiti na čim

voljno ugotovil, da mu bodo nekateri deli prav prišli pri servisiranju. Ja, ja, morda bo nekdo kupil svoje dele in še za nove povrhu.

Nadalje lahko ugotavljate, kakšne šolenčke rade nosijo ženske in kakšne »škarpete« obuvajo moški. Če ste rado-vedne sorte, boste spotoma prelistali razmočene zvezke od četrtega do šestega razreda in ugotovili, kakšne ocene si je prislužil Roman. Ko boste prišli naslednjič, bo zbirka zagotovo popolnejša.

Tudi različna krila in hlače so pogost pojav, še bolj zanimiva pa so uganjanja o ženskah, kadar opazujete modrček, ki se je zataknil na leskovi vejici in skušate

Če srečate kolone mravelj, ste blizu strjenega sladkorja, ki ga je nekdo preveč kupil na zalogo za hude čase ali pa so v bližini damski vložki; eksperti vedo povedati, da so Tosamini. Tudi zelje se marsikomu pokvari in kakšen kozarec rdeče pese, paprike ali gobic. Po obtočlenih kastrolah sodeč, se z njimi v nekaterih gospodinjstvih obmeta-vajo, tujcem pa so »poceni reklama« za Emo iz Celja.

Naše brskanje je bilo docela poplačano, ko smo našli čisto tapravo zobno protezo. Lastnik je očitno trl orehe, saj je bila večkrat prelomljena, čeprav že precej obrabljena. Najdene denar-nice so bile popolnoma prazne, v preluknjani hranilni knjižici Ljubljanske banke pa smo odkrili, koliko je gospod Bogdan... zaslužil v prvi polovici preteklega leta. Če zaupamo kulturni osveščenosti tujcev, je moč po posameznih artiklih ugotoviti, da naš narod precej uvaža iz tu-jine.

Pa naj še kdo reče, da ni zani-mivo raziskovati; seveda bolje je pozimi, ko je teren primrznjen, kot poleti, ko narava zaživi v vsej svoji razkošnosti. To je – verjeli ali ne – zelo pomembno z obrambnovojaskega aspekta. Namreč povsod so minska polja. Od tistih močnejših min, ki so plod nekajdnevne vzdržljivosti in potrpežljivosti, do nežnih razpotegnjenih, ki kažejo na hude prebavne motnje in silo v trenutku. Če si nočete umazati čevljev, pozorno pogledujte za pomečkanimi papirnatimi robčki, krpicami in čokoladnimi ovitki. Poleti ni odveč pravočasno opaziti oguljene leske, ki brez listov nemo opozarja na ne-varnost.

Če boste raziskovali poleti, naj vas ne premamijo črne in sočne robidnice. Skoraj vsak drugi grmiček je polulan. Tako je to na naših počivališčih. Kar nekaj jih je med Vrhniko in Logatcem in vsi so podobni, eden slabši od drugega. In vendar so del nas, del našega odnosa do okolja in naša kulturna resnica. Če komurkoli ni do raziskova-nja, bi bilo dobro, da se vsi sku-paj zamislimo in skušamo biti drugačni. Tudi kaj si drugi mi-slijo o nas, je pomembno.

T. F.
Foto: Sine Rančov

O telefoniji kasneje...

Vsakršno razburjenje in opravičevanje je odveč!

Podpredsednik vrhniškega IS me je kot urednika vrhniške strani osebno obvestil, da ne bo odgovarjal na tendenciozne trditve in sporna vprašanja ob prispevku »Blišč in beda soudeležbe« in zahteval opravičilo glavnega urednika Notranjskega časopisa.

Vsakršno pretirano razburjenje in opravičevanje je seveda nepotrebno, ker noče nihče zaostrovati stvari okoli vrhniške telefonije, čeprav drži, da gospod Škof ni kompetenten za ome-njeno problematiko, ki je slej ko prej v nadležnosti pošte. Nedvomno si velika večina občanov želi telefonskega priključka in Zvone Škof mi je v razgovoru obljubil, da telefoni bodo, vse ostalo je zaenkrat nepomembno. Morebitne nejasnosti ali dileme je pripravljen pojasniti vsakomur, ki se bo obrnil nanj.

V omenjenem prispevku ni šlo za nikakršen izpad opozicije, za katero podpredsednik sicer meni, da ni sposobna javno priznati svojih zmot in nesposobnosti, ampak se poslužuje nizkih udarcev, ki prej škodijo kot koristijo. Ker bi bilo nesmiselno in škodljivo spolitizirati ubogo

vrhniško telefonijo, sem se s podpredsednikom dogovoril, da celovito informacijo pripravi kasneje, za kar se bom tudi aktivno zavzemal.

Hkrati sem zaprosil odgovorno osebo na PTT Ljubljana, gospo Valenčakovo, da pripravi izčrpno informacijo o telefoniji na Vrhniki z njihovega zornega kota oziroma planskih usmeritev PTT. Povedala je, da poročila ne more sestaviti takoj, ker temeljita obdelava vseh podatkov zahteva nekaj časa. Damo ji ga, ker želimo imeti na mizi argumente za ali proti takšnim in drugačnim trditvam.

Hkrati kot urednik zagotavljam, da vrhniška stran v Notranjskem časopisu ni in ne bo strankarsko obarvana. To smo se dogovorili že ob snovanju časopisa. Res pa je, da demokracija še ne pomeni, da moramo vsi razmišljati enako ali vselej soglašati s tistimi, ki jim pravimo in smo jih izbrali za oblast. Z Zvonom Škofom se da vzpostaviti pristen in pošten kontakt, mislim pa, da drugače mislečih ne smemo takoj uvrstiti med škodoželjne, četudi razmišljajo narobe. Na koncu koncev

je politika uspešna, če je prepričljiva; še vsaka se je tako orientirala, čeprav je politični argument vselej prevladal. Mar vas ni že kdo poklical po telefonu in se zmotil? Ni se opravičil, le slušalko je položil... In zaenkrat jo bomo odložili tudi mi!

Franci Tršar
Foto: Ljubo Vukelič

(Foto: Sine Rančov)

Na splošno velja za ustanovitelja kartuzije v Bistri koroški vojvoda Ulrik III (1256–1269), Bernardov sin. Njegova listina za samostan z dne 1. novembra 1260 velja za ustavno listino in Ulrik navaja v njej sebe za ustanovitelja nove postojanke, kar trdi tudi v listini iz leta 1265, s katero je daroval posest. V omenjeni listi iz leta 1260 pravi, da je izpolnil davno željo in voljo svojega očeta in da je v soglasju s svojo ženo Nežo ustanovil novo naselbino kartuzijanskega reda v kraju z imenom Borovnica, poleg izvira in vode z običajnim imenom Bistra. Ulrikova listina predstavlja podlago za eksistenco samostana, saj so v njej zaobjete posesti in privilegiji te pravice, ki so pravna podlaga za trdnost nove redovne postojanke.

Kako naj pišem?!

Vsak časopis želi imeti čim več dopisnikov – tudi Notranjski! Poznam veliko ljudi, ki so mojstri pisane besede. Eni nočejo prijeti za »štilček« zaradi ljubelega miru, drugi zopet ne marajo postati hrana opravi-ljivih jezikov, ostalim pa se pisati preprosto ne ljubi. Kljub demokraciji, ki jo imamo, časi pisarji niso ravno naklonjeni. Nekoč stroga cenzura, danes bolj za medije, kar se lepše sliši – vsak sistem si prizadeva piscem natakniti uzde.

»Tale Notranjski časopis je pod vsako kritiko! Novinarji komaj čakate, da napišete kaj slabega ali očrnete človeka. Nič vam ni všeč...«, me je prepričeval občinski velemož in nejevoljno prelistaval NOČ.

»Tistega, ki te futra ne moreš v nič devati, moraš ga podpi-rati!« je še pripomnil in zagrozil, da občina finančno ne bo podpi-rala časopisa, ki meče senco na-njo. Lahko si predstavljate nje-govo nepopustljivost in komaj sem čakal, da kidnem iz njegove pisarne. Na lov... Za dobrimi in lepimi stvarmi. Bom že našel kaj pametnega, da potešim in razve-selim kritik site bralce.

»Pri nas je sranje. Ne d'narja ne dela nimamo. Nekaj obratov stoji, raja pa je na čakanju. Plače so bolj miloščina kot plače in še pufe moramo najemati, da jih sploh dobimo...«, je potožil kemik.

»Mi smo skoraj pred likvida-

cijo. Moratorij nas je sesekljal. Lesna industrija šepa; dolžna nam je težke d'narje. Če bomo res vračali gozdove, bomo čez noč na cesti...«, je mrko pripo-vedoval logar.

»Šefi se kalavsajo med sabo; vse bodo zafurali. Včasih je šel človek z veseljem na šiht, danes pa smo vsi zamorjeni. Vsak dan doživimo kakšen nov šok; še predno se zaveš, te dajo na če-velj!« je boječe razmišljal sta-rejši varilec.

»Bog se usmili... Oskrbnina je visoka, da še za cigarete ne ostane in še sin mora nekaj pri-makniti. Hrana je enkrat vo-dena, drugič jo komaj prežvečiš. Celó življenje sem garal na aj-zenponu, danes pa me je sram povedati, kolikšno pokojnino dobim!« je tarna upokojenec.

»Vsi so nori! Hočejo nam še sobote požret! Tega svet ni vi-del. Matke že sedaj ne vidim cel teden... Jaz moram pa fotra vsak dan prenašat!« Jim je zmanjkalo dela v firmi...», so glasno modrovali srednješolci, čakajoč na avtobus in vmes tudi kleli.

Hočeš nočeš, nič dobrega ni-sem izvedel. Pomislil sem na go-stilno, tam so ljudje navadno dobre volje. Za šankom sem sre-čal starega prijatelja; na orožnih vajah sva bila nazadnje skupaj. Naročil sem rundo in čakal, da mi pove kaj dobrega.

»Zajebani časi prihajajo! Če bo šlo tako naprej, bo narod še

lačen! Že tri mesece sem doma, še sreča, da žena malo bolje za-sluzi, čeprav tudi pri njih škrip-lje... Ti si stalno leteči, a mo-goče veš za kakšno pametno službo? Karkoli bi vzel, samo da ne čepim doma, saj razumeš!«

Nemo sem zrl predse in še enkrat naročil. Loteval se me je obup na tem lovu za dobrim. Iz ogorčene zamišljenosti me je vr-gel debelušen brkati možiček, ki je prisedel.

»Poslušaj... A si ti tist', ki tud' za Notranjca piše?«

Vprašal je tako grobo, da sem se komaj upal prikimati; sprva sem pomislil, da me bo še mah-nil. Videlo se je, da ga nekaj teži.

»Slučajno sem videl par šte-vilk... Človek bi rekel, da ni-mate noben'ga lektorja! Lahko bi vedel, da se piše v Verd, ne na Verd, da se ne podpisuje foto-grafa, če ni na tisti strani no-bene fotografije... In tisti Br-davs... Oči me boljijo, to'lk se matram, ker ni nobene pike in vejice!«

Ni me zanimalo, čeprav je lepo, da še kdo neguje to našo slovenščino. A kaj bi to. Če se pri ginekologu spolni odnos še tako lepo in kulturno sliši, je na ulici v modi »kavs« in še nekaj časa bo, vsej demokraciji navk-ljub. In vendar bi za konec rad napisal kaj dobrega, zato bom končal. Morda je to tisto naj-lepše...?!

F. T.

Dogaja se

Zdravko Zrimšek iz Lika je javno pojasnil, da je nakup vozil za vodilne delavce na podlagi pogodbe o leasingu modra poslovna poteza. Ob-činski socialdemokrati so omenjeno modro potezo po-imenovali »krading« ozi-roma »zakonito« ropanje de-lavcev. Prepričani so, da bi morali nekateri direktorji v Liku odstopiti s svojih po-ložajev in prepustiti svoje mesto sposobnejšim...

***

Vrhnika naj bi dobila ko-misijo za raziskavo povojnih množičnih pobojev, pravno dvomljivih procesov in po-dobnih nepravilnosti. Nek-

danji velikani revolucije so se potegnili v ilegalno in pred-loga še niso komentirali; nasploh se glede na prete-klost o borbah malo sliši.

***

Na Vrhniki, točneje na Ra-kovcu, ki je le streljaj proč, stoji stanovanjska hiša, ki še nima elektrike, v njej pa bi-vajo ljudje. Zato pa je v ne-posredni bližini dobro osvet-ljena in razsvetljena vojaška kasarna Ignac Voljč, pa kakšna cerkva na Vrhniki in še kaj. Naj ne bo spet kdo užaljen, vse bolj postajamo družba revnih in bogatih...

***

Po Ivanu Cankarju se na Vrhniki imenuje knjižnica,

šola, bife in vojaška kasarna. Razumljivo je, da je naš pisa-telj pisal knjige, hodil v šolo in ga rad srknil, le z vojsko ni imel nič skupnega. Čeprav ga radi enačimo s sociali-stom in je velik pisatelj, ki je znal pisati za prihodnost, je tudi edini ministrant, po ka-terem se imenuje vojašnica.

***

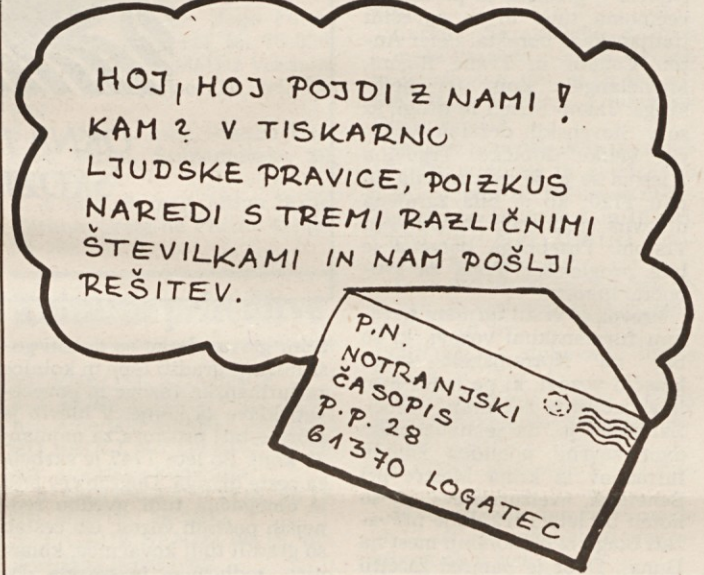
V prispevku »Ko presahne vodovod« so navkljub izre-čeni kritiki vrhniški komu-nalci precej hitro odpravili napako. Problem je nastal, ker je nekaterim hišam voda zmrznila. V prihodnji šte-vilki bomo z odgovornimi ljudmi v komunalni podro-beje spregovorili o vodo-vodu, problematiki in delu komunalnih delavcev...

KDO, KAJ, ZAKAJ – RAZVOZLAJ

Postanite sodelavci Notranjskega časopisa. Napišite nam, kaj se dogaja v vašem kraju, kaj počnete, ko ste prosti, o vaših hišnih prijateljih... Prispевke pošljite na naslov: NOČ, p. p. 28, 61370 Logatec, s pripisom »Za veliko in malo mularijo«.

Kdo je danes z nami tu? Nihče drug kakor priljubljena voditeljica KLUBA KLOBUK. Ste že uganili kdo je to? Seveda, prav imate. To je vaša in naša META ORNIK TROBIČ. Ste tudi vi med tistimi, ki v sredo popoldne povabite pred male ekrane svoje starše, da si skupaj ogledate oddajo, ki poteka v živo? In če ste, potem prav gotovo rešujete živalske in glasbene uganke, se sprostite v rekreaciji in uživate kadar so na vrsti poročila. Saj enkrat za spremembo ne molčite vi, ampak morajo to početi vaši starši,

Srečno »TETA META«! kajti to so OTROŠKA POROČILA. Ko smo Meto vprašali kaj meni o VIKTORJU, ki ga ji je v tem tednu podelila revija STOP je odgovorila: »Tega priznanja sem vesela. Zelo veliko pa mi pomeni tudi to, da so me otroci sprejeli že na samem začetku. Postali smo že stari znanci. Prijetno je srečati »radovedne oči«, ki me s cukanjem za rokav

SPOZNAJMO SE

Teta Meta med klobučniki

pozdravijo »DOBER DAN TETA META«. Zdaj pa so pred vami še odgovori na vprašanja, ki so jih za Meto postavili vaši sovrstniki. Od kod si? Doma sem s štajerskega konca, natančno iz Sentilja. Sedaj pa že nekaj let živim v Logatcu. Koliko si bila stara, ko si začela delati na televiziji? Pri 18 letih sem začela honorarno delati na RADIU. Prva oddaja je bila namenjena mladim. Naslova pa se res ne spominim. Kasneje sem delala tudi za odrasle. Otroci so me lahko slišali v oddaji z naslovom CICI-VAL. Nato pa so me povabili na TELEVIIZIJO, kjer delam že eno leto.

Ime KLOBUK je ostalo, KLUB pa smo dodali zato, ker se za našo okroglo fluorescentno mizo zbira veliko klobučnikov. Zakaj ni KLUB KLOBUK vsaj dvakrat na teden? Oddaja zahteva veliko priprav, kar pa je za maloštevilno ekipo zelo naporno. Upam, da bo od-

V DELOVNEM KOTIČKU vedno nekaj novega

daja v bližnji prihodnosti večkrat na teden, do takrat pa se boste morali zadovoljiti s petkovo ponovitvijo. Kakšni so občutki med oddajo? Ko se oddaja začne, najbolj uživam, predvsem zaradi sodelovanja z gosti in klobučniki, ki nas kličejo. Bolj je živahno, bolj uživam. Je pa naporno, ker si ne smem privoščiti gripe. Ali bi lahko posvetili eno oddajo le živalim? Radi bi pokrili čim več področij. Vemo, da so živali med klobučniki zelo priljubljene, zato jih v oddajo uvrščamo enkrat mesečno. Ker pa se zavedamo, da so klobučniki zelo radovedni, skušamo teme primerno porazdeliti. Katere žival imaš najraje? Težko se je odločiti. Od domačih živali so mi najbolj pri srcu psi.

Rada pa bi imela tudi leva, medveda, volka, žirafa,... Kaj si misliš o živalskih vrtovih? V živalskem vrtu uživam, ker je to edina možnost, da lahko vidim določene živali. Najbolj so mi bili všeč živalski vrtovi v LONDONU, STOCKHOLMU in v BERLINU. Zavedam pa se,

da te živali nimajo naravnega okolja. V Berlinu sem videla PANDO, ki je zelo lepa, vendar me je motilo, ker je bila zaprta v stekleni kletki. Imaš doma kakšno žival? Živim v bloku, zato nimam nobene živali. Za žival potrebuješ prostor in čas. Ali dobiš veliko pisem? Vsi, ki sodelujemo v oddaji KLUB KLOBUK dobimo ogromno pošte. Vsa pisma preberemo. Predlogi in ideje klobučnikov in klobučnic nam pri oblikovanju nove oddaje pogosto pomagajo, zato smo te pošte še posebej veseli. Kaj počneš med prostim časom? Med prostim časom največkrat pripravljam oddajo KLUB KLOBUK. Le malo časa mi ostane zase. Nô, nekaj si ga že vzamem za knjige.

NOČ POP'S

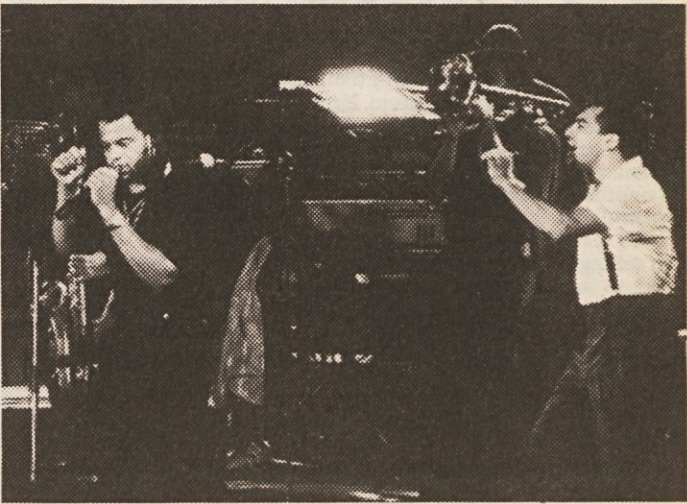

Foto: L. Vukelič

- 1. BLAZE OF GLORY – JON BOND JOVI
- 2. REKLA JE NE – DON MENTONY BAND
- 3. ALL THE MAN THAT I NEED – WHITNEY HOUSTON
- 4. IT TAKES TWO – TINA TURNER & ROD STEWART
- 5. ZA SVOBODO – PETER PAN
- 6. CANDY – IGGY POP & KATE PERSON
- 7. POT V RAJ – VLADO KRESLIN
- 8. LOVE WILL NEVER DO (WITHOUT YOU) – JANET JACKSON
- 9. BELI PORSCHE – CHRISTINE
- 10. COMING OUT OF THE DARK – GLORIA ESTEFAN
- 11. JUSTIFY MY LOVE – MADONNA
- 12. BRING YOUR DAUGHTER TO THE SLAUGHTER – IRON MAIDEN
- 13. OBVIOUS CHILD – POUL SIMON

Na lestvici sta dve novosti, nagradno kaseto pa prejme:

V Cerknici je po dolgem času spet zaživelo koncertno življenje in v cerkniško (bivšo) kinodvorano je organizator glasbenih programov Zdravko Toplak pripeljal že skoraj vse ansamble, ki so v slovenskem prostoru že uveljavljene in znane, pa tudi tiste, ki šele okušajo (popularnost). To soboto, 2. 3. bodo nastopali ČUKI, pridite!

NOČ POP'S

6

GLASUJEM ZA PESEM .....

Nagradno vprašanje: Katera znana skupina je na sliki?

Moj naslov: .....

Razstava na naši šoli

Teden pred novim letom je bila na naši šoli razstava starih predmetov. S tovarišico razredničarko smo se odpravili v prostore bivšega računovodstva. Tam smo videli stare predmete različnih oblik in velikosti. Med najzanimivejšimi je bila stara peč. Zanimive pa so bile tudi stare posode za peko potice in kolačev, peharji, petrolejke, noži, sekire, različni ključji in ključavnice, steklenice za vino, vilice, noži, žlice, priprave za peko kruha, sodi, stare pušice, zajec, kot pomagalo za sezuvanje čevljev, različni modeli za maslo in pasiranje zelenjave. Čeprav je bil prostor majhen, je

bilo notri zelo veliko starih predmetov. Veliko predmetov je bilo starih čez 100–130 let, nekateri pa so bili tako stari, da jih ni bilo mogoče prepoznati. Vse te stare predmete so prinesli učenci sedmega in osmega razreda. Učenci osmega razreda, ki hodijo k dodatnemu pouku iz slovenščine, pa so vsak predmet posebej opisali. Na vsakem predmetu je bila napisana številka, starost, lastnik in namen uporabe.

Razstava nam je bila zelo všeč in upamo, da si bomo lahko kaj takega še ogledali.

Zamudniki

Brez nagobčnika

TRENUTEK RESNICE

Naj povem, da sem dijakinja 3. letnika srednje naravoslovne šole, no, pravzaprav ne dijakinja, ampak učenka. Lahko bi rekla, da spadam v generacijo »poskusnih zajčkov«, saj so na mojem letniku in na letnikih okoli mene delali »višji« poizkuse, ki pa so se izkazali za precej neuspešne. Šele v zadnjem času se lahko poimenujem za gimnazijko. Z usmerjenim izobraževanjem je matura izginila, ponovno pa naj bi jo imeli dijaki, ki so se vpisali v srednje šole leta 1987. Vendar pa je ta oznanitev ostala nekako v zatišju, nikoli nam niso posebej predstavili svojih odločitev. Vsake toliko časa se je in se včasih še vedno sliši, da le ne bo za nas mature, ker smo »usmerjenci«. Dosti razredov, ki so sedaj v četrtem letniku, je slišalo šele sedaj govoriti učitelje o maturi. Nenadoma jih je za-

grabila panika in začeli so pretiravati z kontrolnimi nalogami, tako imajo nekateri pri določenem predmetu npr. angleščini tudi po pet ali šest ocen na konferenco. In kam to vodi? Že tako te obremenjuje vseskozi dejstvo, da se boš moral izkazati, pokazati celotno znanje štirih let določenih predmetov, naenkrat pa še dodatne pretirane obremenitve. Vseskozi smo poslušali: matura bo, mature ne bo,... kakor loterija. Ali ne bi bilo mogoče boljše, ko bi prišel v srednjo šolo že z razčiščenimi pojmi, ne da jih spoznaš šele v četrtem letniku? In ponavljanje za maturo bi se moralo začeti po koncu prvega letnika, ne pa tik pred zapahom duri!

Prav gotovo nisem edina »žrtev«. A ostaja mi upanje, da bo generacijam za nami posvetil žarek.

JANEŽ PRAPROTNIK

Spomini na Notranjsko

Tam pod Grmado sem torej tistikrat pasel, v Jelovčnikovi gmajni, visoko nad domačim grabnom. Napol sedel napol ležal sem za široko razraščanim rogovilastim bukovim grmom in gledal tja čez, prav na tiste široke Jelovčnikove njive in na njegovo veliko belo hišo nad njimi. Sonce je že lezlo navzdol, tja nekam za Pasjo raven. Po širokih vampih sem poznal, da je čredica sita, in se odločil, da bo treba z njo proti domu.

Ko sem vstajal izza tistega grma, sem zadel z nogo v nekaj trdega in težkega. Težjega, kot bi mogel biti kamen in tudi po okroglini, ki sem jo čutil pod boso nogo, se mi je zdelo, da ne more biti skala. Na Grmadi ni takih kamnov. Pogledal sem torej in pobrskal po listju in imel sem jo. Bombo. Tisto jajce, narezano vzdolž in počez. Poldnevnik in vzporedniki na nekoliko zgrešenem globusu. Tam, kjer naj bi bil severni tečaj, je bilo nekaj medeninastega, nekaj, kar je štrlelo ven, in tisto se mi je zdelo nevarno. Zato sem najdbo vzel previdno v roke in se tako za svojo čredico spustil proti domu. Kar kakšnih dvajset minut je bilo tiste hoje, tistega pretikanja skozi zanikrno, gosto, krivenčasto grmovje, plezanja čez gole ali s slabo rušo napol poraščene skale in drsanja po zadnji plati po gladki senožeti Strmice. Vendar se ni nič zgodilo. Nič se ni sprožilo. Tudi mi ni bomba niti enkrat zdrsnila iz rok. Čuval sem jo, ker, če bi mi padla, bi se gotovo odkotalila globoko v graben in je ne bi nikoli več našel. Zaprl

sem ovce v stajo pod hišo in spravil bombo v klet med neko šaro za veliko kad. Sklenil sem jo pokazati šele naslednji dan. Podnevi, da jo bodo vsi dobro videli. Pri večerji nisem črnil nobene besede o njej.

Takrat je bil doma najstarejši brat, ki je imel za sabo že nekaj vojaščine, in njemu sem drugi dan zaupal skrivnost in mu pokazal, kaj sem našel pod Grmado. Prinesel sem mu bombo v hišo. Strokovnjaško si jo je ogledal od vseh strani, posebno tam na severnem tečaju, kjer se je tudi meni zdela najbolj zanimiva. In je, kot izkušen vojak naše zmagovite armade, malo podcenjevalno, z nekoliko izvedenskega prizvoka v glasu, mirno zaključil: »To je zanič, to je že vse zarjavelo in od vlage razžrto.«

Bil sem nekoliko razočaran in užaljen. Brat pa je odprl okno, udaril s severnim tečajem ob leseno polico in zabrisal bombo daleč dol v graben. Letela je v mogočnem loku čez most in padla nekam pod jez, med skale, v tisti tolmun, ki se peni tam spodaj, ker vanj nenehno tolčejo beli, vedno sveži curki potoka, ki se prav tam prekucuje čez kake štiri metre visoko betonsko škarko. Nič se ni zgodilo. Nič se ni razletelo. »No, vidiš,« je rekel brat. In vse je bilo pozabljeno.

To se je zgodilo spomladi; sredi visokega poletja, julija ali avgusta, pa sva z bratom Jožetom, s tistim, s katerim sva skupaj hodila v šolo, neko nedeljo popoldne v potoku lovila ribe. Bosa in z visoko zavaha-

nimi hlačnicami sva brodira po potoku od spodaj navzgor. Sonce je z vso močjo ogrevalo graben in brenceljni so brencali med jelševjem in kovinsko plavi kačji pastirji so se zaletavali nad tolmini kot živi policijski helikopterji. Voda je bila od dolgotrajne vročine še kar topla in prijetno je bilo brodirati po spolzkih skalah in cepetati po tolmunih, v katerih se je nabirala drobna živa mvka. Nič nisva še ujela, nekaj mastnih postrvi nama je ušlo izpod skal, ker jih nisva dovolj sunkovito in dovolj trdno zgrabila. Vse so bežale navzgor proti toku in zdaj sva si obetala v zadnjem, največjem tolmunu pod škarko gnečo postrvi. Od tam dalje niso imele kam uiti. Čez škarko ne morejo, za nazaj jim bova pa zaprla pot. Poleg tega sva že nekaj časa za mostu dol ogledovala posebno veliko in lepo pisano postrv, ki se je zmeraj zadrževala prav v tistem tolmunu. Včasih sva ji z mostu dol celo metala kake drobtine ali kobilice in veselo se je poganjala za njimi. To popoldne bi utegnili biti najina in čeprav tega ni nobeden glasno povedal, sva vendar oba mislila tudi že na dobro večerjo. Tod lov v tem tolmunu je bil zahteven in največkrat neuspešen. Pod jezom je bil potok ves bel in penast. Nobenega pregleda ni bilo, voda pa je s tako silo padala čez škarko, da ni nihče zdržal pod njo kaj več kot nekaj trenutkov. Skale, ki so obkrožale tolmun, so bile velike in nerodno razmetane, voda med njimi in pod njimi pa tako globoka, da z roko nisi mogel seči do konca, ne da bi se ves potunkal vanjo. Zato so se pa skrivale v tem tolmunu zmeraj največje, najbolj izkušene in najbolj prebrisane postrvi.

Toda še preden sva se z bratom utegnili dogovoriti za podrobno taktiko lova, ki naj bi nama prinesel gosposko večerjo, sem v mvki pod nogo začutil nekaj okroglega, težkega in križnasto narezanega. Sklonil sem se, pobrskal po mvki in že sem držal v rokah tisto bombo, ki jo je pred meseci starejši brat vrغل sem dol iz hiše skoz okno.

(Se nadaljuje)

KATARINA IVANČIČ

PELE SO ŽAGE LOGAŠKE

Iliri so si postavljali lesena bivališča, rimska naselbina je bila zgrajena iz lesa. Les je človek uporabljal za najrazličnejše namene: izdeloval je bivališča, po-hištno, vozove, orodje, jedilni pribor. Skratka: les mu je pome-nil življenje.

Viri: Mira Korenč: Zgodovina logaškega gospostva
Ivan Černe: Zapiski za zgodovino lesarstva

Nekaj o zgodovini lesarstva v časih logaškega gospostva

Prve pisane dokumente o lesarstvu na Logaškem zasledimo okrog leta 1500. Ti dokumenti

opisujejo prebivalstvo na Logaškem. Med drugim piše, da se nekateri kajžarji dopolnilno ukvarjajo z neagrarnimi dejavnostmi. Kajžarji so se namreč ukvarjali tudi z drvarjenjem v obsežnih gozdovih.

Iz urbarija iz leta 1496 je razvidno, da je imel v Gornjem Logatcu poleg mlina še žago Stefan Jurislano, za oboje je moral plačevati davek. Leta 1527 je imel v Gornjem Logatcu žago Avguštin Slavez, v Dolnjem Logatcu pa Paul Knedelf žago in mlin.

V 16. stoletju je že bila razvita trgovina z lesom, ki je potekala iz notranjosti v primorska mesta. Zajela je predvsem Kranjsko in Primorsko. Že proti koncu 17. stoletja so se pojavili

1. NADALJEVANJE

trgovci – grosisti, ki pa so bili večinoma tuji in to povečini italijanskega porekla: Peter Anton Codelli in Franc Rigoni, Michelangelo Zois, ter nemškega: Jakob Schell in drugi, ki so v Slovenskih deželah ustvarili velike dobičke. Trgovina z lesom se je še bolj razvila po letu 1720, ko je bila zgrajena državna cesta med Dunajem in Trstom. Posebnega pomena je bila proglasitev Trsta za svobodno luko.

Prevoz so vršili furmani s svojimi furmanskimi vozovi, ki so bili na Notranjskem lahki kmečki vozovi, ki pa koles niso imeli obitih z železnimi obroči. Zanimivo je, da je habsburški dvor zavrnil ponudbo znanih furmanov iz kraja Mestre pri Benetkah, »vetturinijev«, ki so hoteli od leta 1719 dalje prevvažati blago iz obmorskih mest na Dunaj. Dvor je namreč zaščitil domače prevoznike.

Cesta je bila speljana po starodavni tovarni poti skozi Logatec, Planino, Postojno v Trst. 1719 je dal Karel VI. ukaz, da se ceste popravi in razširi, da se na njej lahko srečata dva voza. Leta 1720 je bil sprejet ukaz, da morajo ceste vzdrževati s pomočjo tlake moških, ali pa plačati dnino v vrednosti 17 krajcarjev, kot je bilo vredno delo profesionalnega delavca. Celotni zaslužek furmanov je bil dvakrat večji.

1749 je naročil kranjski de-

želni glavar, kako so dolžni gostilničarji graditi lope in kolnice za furmanske vozove in povečavati hleve za konje. V hlevih je moralo biti prostora za najmanj 20 konj. Po letu 1747 je skrbela za ceste država. Dograditev cest je omogočila tudi uvedbo rednejših poštinih vozov. Ob cestah so gradili tudi kovačnice, kolarnice, sedlarnice in seveda gostilne. V Planini lahko še vidimo hleve, kjer so furmani prenočevali, jutraj pa so jim kmetje iz okoliških vasi s pripreganjem pomagali čez Kačje ride. Nemški izraz za pripreganje je »zufahren« in iz tega se je razvil naziv pokrajine, ki se začneja v Planini in konča v Babnem polju, imenuje se Čufarija, njeni prebivalci pa Čufarji. Furmanstvo je po letu 1857, ko je bila zgrajena železnica, izgubilo na pomenu. Imelo pa je nedvomno velik pomen za razvoj gospodarstva, še zlasti pa trgovanja z lesom. Po-

leg trgovskega blaga so prevvažali tudi lesne pol izdelke: žagan les (deske), tesan les (trame), grede po merah, ter razne komisije za graditev ladij v ladjedelnicah (kobilica, rebra, ladijski pod, oplata itd). Za vse izdelke so se uporabljale angleške in grške mere.

Vzporedno z ugodnejšo konjunkturo prodaje lesnih polizdelkov so lastniki vodnih žagveneciank postopoma izboljšali obratovanje le teh, poleg tega pa so usposobili tudi marsikatero vodno žago, ki je do tedaj še ni bilo. Vse tako kaže, da je k temu pripomogla tudi ugodnejša politika avstro-habsburške cesarice Marije Terezije in ugodnejše cene, ki so bile dosežene na tržišču.

Viri: Ivan Černe: Zapiski
Kronika: Logaško okrajno glavarstvo

19. stoletje – čas splošnega napredka

Tik pred koncem 18. stoletja se je pričela graditi nova cesta od Vrhnike do Postojne in še naprej in sicer so jo pričeli leta 1795 graditi Avstrijci, ko pa so zasedli naše kraje Francozi, so tudi z graditvijo ceste nadaljevali in jo do leta 1811 dokončali. Nova cesta, ki so jo imenovali »Cesta dveh cesarjev«, je bila speljana brez večjih vzponov in je bil po njej promet s konjsko vprego neprimerno ugodnejši in cenejši kot dotle.

Poleg rezanega lesa (kolikor so ga proizvedle obstoječe vodne žage) se je na Logaškem tesalo tudi trame, grede, pa tudi komisije za ladjedelnice. V začetku 19. stoletja so se pojavili še novi lesni trgovci: Glazar in Missio iz Vidma, Bruckner iz Opatije, Ci-madori in Srebotnjak iz Trsta.

(Se nadaljuje)

PREVEDEL IN PRIPRAVIL: MATJAŽ MIŠIČ

Irene Winner:

Podlistek – 6. nadaljevanje

SLOVENSKA VAS – ŽEROVNICA 1971

Razširjena družina

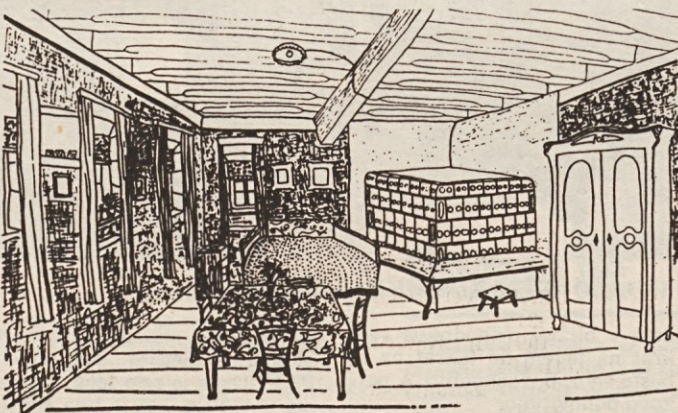

zemlja vir novih dedičev in izseljencev v vsaki naslednji generaciji. Domačija ostane v posesti družine skozi več generacij, katere ponavadi obdržijo družinsko ime.

V takem gospodinjstvu ostane sin, ki bo dedoval, v podrejenem položaju vse do smrti staršev, ki sta glava družine. Onadva mu tudi izbirata nevesto ter določata doto. Sele po njuni smrti postane gospodar hiše.

Tipična žerovniška družina iz 19. stoletja je skoraj v vsem ustrezala zgoraj naštetim ugotovitvam. Prav tako se v tem času, kot drugje po Sloveniji, posestvo ni delilo. Izjema je bil le čas Ilirskih provinc (1809–1813), ko je bila po Napoleonovem zakoniku uvedena enakopravna delitev posestva med vse dediče.

Z vrnitvijo Avstrijcev prepoved delitve zemlje ni bila na novo uvedena v celoti, po letu 1848 pa so kmetje lahko svobodno razpola-

gali z zemljo. Fevdalne obveznosti so nadomestile naraščajoče takse in postopoma se je v nekaterih predelih povečala razdelitev posestev. Po novi zakonodaji iz leta 1868 so vsi otroci podedovali enak delež očetove lastnine, kar je povzročilo, da se je povečala zadolženost kmetov v nekaterih predelih Slovenije.

Leta 1888 je država sprejela nove ukrepe, da bi zaustavila propad vasi. Zopet je bilo uvedeno načelo, po katerem se posestva ni smelo razdeliti in katerega so si na različnih koncih različno tolmačili. Ko so se med leti 1890 in 1910, torej v času splošne krize, postopno zmanjšale ekonomske možnosti, se je veliko Slovencev, vključno z mnogimi Žerovničani, odpravilo v Združene države.

Navkljub številnim spremembam v 19. stoletju je v Žerovnici osnovna družbenoekonomska struktura ostala nespremenjena. Relativno ugodne naravne okoliščine, oblika družine in način dedovanja so omogočile, da je vas ohranila zemljo kot vir dohodka. Otroci, ki niso dedovali, so si morali srečo poiskati drugje, vendar so kljub temu nekateri ostali v vasi in osnovali samostojna gospodinjstva. Ta proces je imel velik vpliv na notranjo strukturo vasi, kakor tudi na odnos vasi do zunanjskega sveta.

Velikost in sestava družine

V 19. stoletju je bila tipična družina velika in je vključevala tri generacije. V Žerovnici ni bilo nenavadno, če je bilo v družini deset otrok. Število so povečali še neporočeni sorodniki gospodarja, ki so ostali pri hiši kot pomočniki. Njihove morebitne nezakonske pa so vključili v materino gospodinjstvo. Včasih so posameznikom, ki niso podedovali zemlje, dodelili njivo ali dve ter jim s tem omogočili, da so se poročili in se pridružili hišarjem oziroma se izučili kakšne obrti. Velikokrat pa se ti ljudje sploh niso uspeli poročiti. Leta 1965 je 20 družin še vedno vključevalo tri generacije, s tem, da se je zmanjšalo število rojstev, ter da so bili sorodniki gospodarja čedalje redkeje vključeni v gospodinjstvo.

Od 71 porok, zabeleženih med leti 1869 in 1914, je sedemindvajset družin imelo 8 ali več otrok. Največje zabeleženo število otrok je bilo 18. 13 družin je imelo 7 otrok, 14 družin 5 ali 6 otrok, preostalih 17 pa je imelo 2 do 4 otroke, z izjemo ene, ki je imela le enega samega.

Od 28 porok, zabeleženih med leti 1915 in 1941, so samo tri družine imele 7 otrok. 7 družin je imelo 5 ali 6 otrok, preostalih 18 družin pa je imelo od 1 do 4 otroke.

Iz tega lahko sklepamo, da se je tendenca k zmanjšanju števila otrok pojavila že med obema vojnoma.

V cerkvenih zapisih naštejemo 33 gospodinjstev, ki so med leti 1850 in 1965 vključevale sorodnike kot družinske člane. To so bili neporočeni bratje ali sestre oziroma strici in tete gospodarja. V nekaterih primerih so bili člani gospodinjstva tudi njihovi nezakonski otroci.

V tej skupini naštejemo 46 posameznikov, od katerih je bilo le 5 rojenih povojni. Večina je bila rojena med leti 1850 in 1899, 7 pa je bilo rojenih med leti 1900 in 1940. Nedvomno so bili člani gospodinjstev tudi posamezniki katerih imen ne zasledimo v cerkvenih zapisih, ker so le-ti pogosto menjali svoja bivališča. Iz tega vidimo, da je družina v 19. stoletju pogosto vključevala sorodnike, v 20. stoletju to ni bil več tipičen pojav, dandanes pa pomeni redkost.

(Se nadaljuje)

NOČ IN DAN V...

V naši rubriki »NOČ IN DAN V CERKNICI, IDRIJI, ILIRSKI BISTRICI, LOGATCU, POSTOJNI IN NA VRHNIKI« vas seznanjamo z dežurstvi v ZDRAVSTVENIH DOMOVIH, VETERINARSKIH AMBULANTAH...

Obveščamo vas o kulturnih prireditvah, vsak prvi teden v mesecu pa tudi o verskih obredih.

Bojana Pivk

CERKNICI

Zdravniška dežurstva

ZDRAVNIŠKA DEŽURSTVA
NZD – SPLOŠNA AMBULANTA
dela vsak dan do 20. ure. Redno dežurstvo ob koncu tedna je od sobote od 18. ure do ponedeljka do 6.30. Tel.: 791-013.

Dežurna veterinarska služba

VETERINARSKA AMBULANTA, tel. 791-384
Sprejema naročila veterinarskih pregledov vsak dan od 7. do 8.30.
V času od 23. 2. do 2. 3. sta dežurna veterinarja V. USENIK, tel.: 798-022 in veterinar CELIJAN, tel. 791-069.

Kulturne prireditve

Petek, 8. marca 1991 bo ob 19.00 uri v dvorani pod banko v Cerknici predaval Peter SKOBERNE – LJUBLJANICA, reka s sedmimi imeni (Trbuhovica, Obrh, Stržen, Rak, Pivka, Unica). Vstopnina 20,00 din.

POSTOJNI

Zdravniška dežurstva

NZD – ZDRAVSTVO POSTOJNA
Dežurni zdravnik je na voljo vsak dan od 20. do 7. ure zjutraj naslednjega dne.
Ob sobotah se začne dežurstvo ob 14. uri in traja do ponedeljka do 7. ure. Informacije o dežurnem zdravniku dobite na tel. št. (067) 22-401.

Dežurna veterinarska služba

VETERINARSKA AMBULANTA, tel.: 22-171.
Opravlja redno veterinarsko službo vsak dan od 7. do 14. ure.
Dežurni veterinar: 2. 3. in 3. 3. Igor Simšič, Tržaška 45, Postojna, tel. 23-494.
Od 4. 3. do 9. 3. Jernej Hočevr, Censta na Kremenico 12, Postojna, tel. 21-312.

Knjižnice

KNJIŽNICA BENA ZUPANČIČA
POSTOJNA
– Izposoja knjige vsak dan, razen sobote, od 7.30 do 18.30.
Čitalnica je odprta vsak dan, razen sobote, od 11. do 17. ure.
PODRUŽNICA PIVKA
Ponedeljek, sreda, petek od 11.30 do 19. ure.
Torek, četrtek od 7. do 15. ure.
PODRUŽNICA PRESTRANEK
Ob ponedeljkih od 15. do 17. ure.

Informacije so še nepopolne, zato bomo vašega sodelovanja zelo veseli. Nove informacije nam pošljite na naslov uredništva: NOTRANJSKI ČASOPIS, p. p. 28, 61370 LOGATEC, lahko pa nam jih sporočite na telefonsko številko: (061) 741-414, vsak dan razen sobote in nedelje od 8. do 10. ure.

Knjižnice

KNJIŽNICA JOŽETA UDOVIČA CERKNICA, tel.: 791-078
Ponedeljek, torek, četrtek in petek od 7. do 18. ure.
Sreda od 7. do 15. ure.
V knjižnici lahko kupite naslednje knjige:
PRAPROTNIK, Janez 1689 Bloke 1989
DEŽELA OB CERKNIŠKEM JEZERU
ČEPLAK, Ralf: Občina Cerknica (Etnološka topografija slovenskega etničnega ozemlja – 20. stoletje)
GUČEK, Svetozar: Slovenija, Zibelka smučanja v srednji Evropi
ENOTA STARI TRG
Ponedeljek od 14. do 18. ure.
Sreda od 13. do 15. ure.
ENOTA NOVA VAS
Četrtek od 14. do 16. ure.
ENOTA ŽILCE
Nedelja od 9. do 11. ure

Verski obredi

CERKNICA – duhovnik Jože Vidic
Maše so vsak dan ob 7. uri, v popoldanskem času ob 18. uri.
Ob nedeljah ob 8., 10. in 17. uri.
Martinjak – vsako nedeljo ob 9. uri.
Podslivnica – vsako nedeljo ob 11. uri.
BEGUNJE PRI CERKNICI – duhovnik Andrej Pirš
Maše vsak dan ob 17. uri, v nedeljo ob 7.30 in 10. uri.

PONEDELJEK
Grobišče od 12.50 do 13.50.
Matejna vas od 14.10 do 15.10.
Koče od 15.20 do 16.20
Slavina od 16.40 so 17.40.
Selce od 17.50 do 18.50.
TOREK
Zagorje od 12.50 do 14.20.
Drkovce od 14.30 do 15.10.
Parje od 15.20 do 15.50.
Jurišče od 16.05 do 16.40.
Palčje od 16.50 do 17.50 ure.
SREDA
Trnje od 12.20 do 13.15.
Klenik od 13.20 do 14.10.
Volče od 14.40 do 15.10.
Čepno od 15.20 do 15.50.
Neverke od 16.00 do 17.00.
Kal od 17.10 do 18.10.
ČETRTEK
M. Pristava od 13.05 do 14.05.
Nadanje selo od 14.15 do 15.15.
Dolane od 15.30 do 16.20.
Nařin od 16.30 do 17.30.
V. Pristava od 17.40 do 18.20.
PETEK
Suhorje od 13.20 do 14.20.
Buje od 14.30 do 15.20.
Ribnica od 15.30 do 15.45.
Nova Sušica od 15.50 do 16.20.
Stara Sušica od 16.25 do 16.55.
Doljna Košana od 17.00 do 18.00.
Gornja Košana od 18.10 do 19.10 ure.

Verski obredi

POSTOJNA
Cerkev Sv. Štefana – maše so vsak delavnik ob 18. uri. V soboto je nedeljska maša ob 18. uri.
Maše ob nedeljah in praznikih so ob 8.30, 10. in 18. uri.
PIVKA
Cerkev. Sv. Petra – maše so vsak dan ob 17. uri. Po razporedu so maše tudi na podružnicah, prav tako ob 17. uri. Vsako soboto je nedeljska maša ob 17. uri. Maše ob nedeljah in praznikih so ob 8. in 10. uri.

IDRIJI

Zdravniška dežurstva

NZD–ZDRAVSTVO IDRIJA

Tedenska dežurna služba traja od 21. ure pa do 6. ure naslednjega dne. Nedeljska dežurna služba traja od sobote od 18. ure pa do ponedeljka do 6. ure zjutraj. Nujne hišne obiske v času ordinacije prevzame zdravnik, ki dela v ambulanti v Idriji, za cerkljansko področje pa zdravnik, ki dela v ambulanti v Cerknem.
Dežurstvo v splošni ambulanti, tel. 71-912
Dežurni zdravnik:
2. 3. in 3. 3. dr. Ana-Marij Novak-Knap,
4. 3. dr. Nada Likar,
5. 3. dr. Majda Troha,
6. 3. dr. Uroš Cergol,
7. 3. dr. Bojan Pelhan,
8. 3. dr. Franci Jereb,
9. 3. dr. Janez Podobnik.

Dežurna veterinarska služba

VETERINARSKA AMBULANTA, tel. 71-303
2. 3. in 3. 3. dr. Bogo Fatur, Idrija, Sp. Idrija 121, tel. 76-026.
4. 3. in 5. 3. vet. Matjaž Verdnik, Idrija, Gorska pot 26, tel. 71-669.
6. 3. in 7. 3. mag. Stanko Vonce, Idrija, Študentovska 20, tel. 72-715.
8. 3. in 9. 3. mag. Milan Božič, Cerkno, Cesta na Plužne 41, tel. 75-302.

Kulturne prireditve

FILMSKO GLEDALIŠČE
2. 3. SMRTNOSTNI POK, ob 18. uri, ameriški akcijski.
BOGOVI SO PADLI NA GLAVO, ob 20. uri, ameriška komedija.
3. 3. SMRTNOSTNI POK, ob 19. uri, ameriški akcijski.
5. 3. GRDE SANJE, ob 19. uri, ameriška grozljivka.

ILIRSKI BISTRICI

Zdravniška dežurstva

NZD – ZDRAVSTVO ILIRSKA BISTRICA
Dežurni zdravnik je na voljo vsak dan od 20. do 6.30 naslednjega dne. Ob nedeljah in praznikih traja dežurstvo od 7. ure zjutraj do 7. ure naslednjega dne. Dežurnega zdravnika pokličite po telefonu (067) 81-475.

LOGATCU

Zdravniška dežurstva

NZD – ZDRAVSTVO LOGATEC, tel. 741-217
2. 3.–4. 3. 1991 dr. Katarina Turk, tel. 741-494,
4. 3.–5. 3. 1991 dr. Zoran Vodopivec, tel. 741-173,
5. 3.–6. 3. 1991 dr. Jasna Čuk, tel. 741-217,
6. 3.–7. 3. 1991 dr. Jože Skvarča, tel. 741-235,
7. 3.–8. 3. 1991 dr. Blagica Džaić, tel. 741-327.
Stalna pripravljenost traja med tednom od 20. ure do 6.30 naslednjega dne. V soboto od 14.30 do ponedeljka do 6.30. V primeru sprememb pokličite postajo milice na tel.: 741-202.
NUJNA ZOBOZDRAVSTVENA POMOČ
Vsak delavnik, nedeljo in praznik v prostorih TOZD Center, Zdravstveni dom, Ljubljana, Metelkova 9, soba št. 50.

6. 3. GRDE SANJE, ob 19. uri, ameriška grozljivka.
8. 3. VROČINA V TELESU, ob 19. uri, ameriški hard porno.
9. 3. POLICIST POD KONTROLO, ob 18. uri, ameriški akcijski.
VROČINA V TELESU, ob 20. uri, ameriški hard porno.

Knjižnice

MESTNA KNJIŽNICA IN ČITALNICA V IDRIJI
Izposoja knjig in video kaset ponedeljek, sreda in petek od 11. do 19. ure, v torek in četrtek od 7. do 14. ure, v soboto in dan pred praznikom od 7. do 12. ure.
KNJIŽNICA V SPODNJI IDRIJI
Odprta v ponedeljek, torek in sredo od 11. do 19. ure.
KNJIŽNICA V CERKNEM
Odprta je vsak dan, razen ponedeljka in sobote od 11. do 19. ure.

Verski obredi

IDRIJA – duhovnik Stanko Medveščak
Cerkev Sv. Trojice – maša (spovedovanje) vsak dan ob 8. uri, razen ob nedeljah in praznikih.
Cerkev Sv. Jožefa delavca – maša vsak dan ob 18. uri, ob nedeljah ob 8., 10. in 18. uri
SPODNJA IDRIJA – duhovnik Franc Kavčič
Maše v ponedeljek in petek ob 17. uri, v torek in četrtek ob 7.30, v soboto ob 18. uri ob nedeljah in praznikih ob 8. in 10. uri.
ČRNI VRH NAD IDRIJO – duhovnik Ivan Mozetič
Vsak dan ob 17. uri, v petek ob 8. uri, ob nedeljah in praznikih ob 7. in 10. uri.
GODOVIČ – duhovnik Vinko Kobal
Vsak delavnik razen četrтка ob 17. uri, ob nedeljah in praznikih ob 9. uri.
LEDINE – duhovnik Franc Štekar
Maše so vsak dan razen srede ob 17. uri, ob nedeljah in praznikih pa ob 9. uri.

Dežurna veterinarska služba

dela štirindvajset ur dnevno, na tel. št. (067) 81-010 vam bodo povedali naslov dežurnega veterinarja.

Verski obredi

TRNOVO
Cerkev Sv. Petra – maše ob nedeljah in praznikih so ob 7. in 10. uri.
BISTRICA
Cerkev Sv. Jurija – maše ob nedeljah in praznikih so ob 8.30 in 17. uri

Dežurna veterinarska služba

DEŽURSTVO VETERINARSKEGA ZAVODA, tel. 751-260
2. 3.–3. 3. dipl. vet. Andrej Brus, Hotedršica n.h., tel. 769-100, UKV 44
4. 3.–8. 3. dipl. vet. Ivan Kobal, Titova 7, Logatec, tel. 741-234, UKV 35

Kulturne prireditve

Narodni dom, sobota, 9. 3. ob 20. uri koncert Logškega okteta z gosti iz Srednje glasbene in baletne šole Ljubljana. Prireditelj je posvečena Gallusu in Mozartu.

Knjižnice

MATIČNA KNJIŽNICA LOGATEC
Odprta od ponedeljka do četrтка od 9. do 12. in od 15. do 19. ure. Ob petkih od 15. do 19. ure.
Ravne
Vsako nedeljo od 8. do 10. ure.
HOTEDRŠICA
Vsak četrtek od 17. do 18. ure.

Verski obredi

GORENJI LOGATEC – duhovnik Janez Kompare
Župnijska cerkev Rožnoven-

NA VRHNIKI

Zdravniška dežurstva

NZD TOZD ZDRAVSTVO VRHNIKA.
Nega bolnikov na domu vsak dan, dežurni zdravnik tel. 751-141.
V izjemnih primerih lahko kličete PM Vrhnika, tel. 751-122.

Dežurna veterinarska služba

Uradne ure od 7.00 do 8.30.
Od 8.30 do 15. ure kličite na tel. 218-789 ali 218-911, od 15. do 7. ure naslednjega dne skrbni za naročila dežurnega veterinarja Varnost Ljubljana, tel. 268-543.
Veterinarska higienika kličite na tel. 752-765.
2. 3.–3. 3. dipl. vet. Andrej Brus, Hotedršica n. h., tel. 769-100, UKV 44.
4. 3.–8. 3. dipl. vet. Ivan Kobal, Titova 7, Logatec, tel. 741-234, UKV 35.

Kulturne prireditve

Cicibani bodo v četrtek, dne 7. marca ob 17. uri v Cankarjevi knjižnici na Vrhniki poslušali pravljico Davida R. Collinsa: Tri sovce.

6. 3. bo ob 20. uri v prostorih Cankarjevega doma gledališka predstava z naslovom »Maraton«. Igralci: Janez Hočevr-Rifle, Slavko Cerjak, Branko Štrubelj, poje Marjetka Falk.

8. 3. bo ob 19. uri v Cankarjevem domu predavanje Žvone Šeruge z naslovom »S kolesom okoli sveta«.

RADIO CERKNO

Radio Cerkno, oddaja na UKV mreži za Idrijo in okolico na 97,2MHz, za Spodnjo Idrijo in okolico na 99,5MHz, za Cerkno in okolico pa na 90,5 in 87,7MHz ter na srednjem valu na frekvenci 594 KHz.
Spored: V sredo, četrtek in petek od 16. do 19. ure, in v nedeljo od 9. do 15. ure.
Sreda: 16.15 obvestila, 17.00 vesti, 17.15 lestvica Stopovi muzikantje, 18.00 mini radio (otroški oddaja), 18.30 obvestila in napoved četrtkovega programa.
Četrtek: 16.15 obvestila, 16.40 aktualni pogovor, 17.00 vesti, 17.15 športne vesti, 17.30 le-

Borza dela

LOGATEC
Število nezaposlenih: 202
Razpis prostih del in nalog:
MERCATOR KMETIJSKA ZADRUGA, Logatec, Tovarniška cesta 3 razpisuje prosto delovno mesto za ADMINISTRATIVNEGA TAJNIŠKEGA DAKTILOGA.
Dan razpisa: 21. 2. 1991
Rok prijave: 15 dni.

ske matere božje – maše vsak dan ob 18. uri, v nedeljo ob 7. in 10. uri.
HOTEDRŠICA – duhovnik Franjo Simonič
Župnijska cerkev Sv. Janeza Krstnika – maše vsak dan ob 17. uri, v nedeljo ob 8. in 10. uri.
DOLENJI LOGATEC – duhovnik Tone Kompare
Župnijska cerkev Sv. Nikolaja – maša ponedeljek, sreda, petek, sobota ob 18. uri, torek in četrtek ob 8. uri, nedelja ob 7., 9. in 10.30.
RAVNE – duhovnik Janez Petrič
Župnijska cerkev Sv. Mihaela – maše ponedeljek, torek, sreda ob 7. uri, četrtek, petek ob 17. uri, sobota ob 8. uri, nedelja ob 7.30 in 10. uri.

Knjižnice

CANKARJEVA KNJIŽNICA NA VRHNIKI
Od ponedeljka do petka odprta od 9. do 19. ure.
V soboto odprta od 8. do 12. ure.

Nekaj knjižnih novosti v Cankarjevi knjižnici:
Jordan-Slanc-Šulek: Termodinamika
Lah, A.: Zarja nad domovino
Novak, H.: Projektno učno delo Perške, J. P.: Moja zabavna matematika
Povž, M.–B. Sket: Naše sladkovodne ribe
Srednja Evropa
Teorija vzgoje: moderna ali postmoderna
Žirovski občasnik 17
Franič, F.: Rosa
Kralj, M.: Poslavljanja
Krakar, L.: Prišel je lev
Kreslin, V.: Namesto koga roža cveti
Predin, Z.: Sonček je
Vegri, S.: Kaj se zgodi, če kdo ne spi
Zajc-Dekleva-Novak: Zakaj in vprašaj

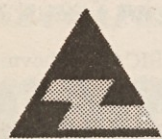
Verski obredi

Župnijski urad Vrhnika, tel. 751-344.
Maše – delavniki: ob 18. uri, cerkev Sv. Pavla na Vrhniki.
Nedelje: ob 7.30, 9. in 18. uri, cerkev Sv. Pavla na Vrhniki, ob 10.30 cerkev Sv. Lenarta na Vrhniki, ob 9. uri maša v Zaplani, ob 6.30 in 9. uri maša v Bevkah

Verska obvestila

6. 3. bo ob 19. uri v župnijski dvorani predavanje z naslovom Sveti duh, predaval bo dr. Ciril Sorč.

ZASTAVA AVTO

p.o. LJUBLJANA

NOVO

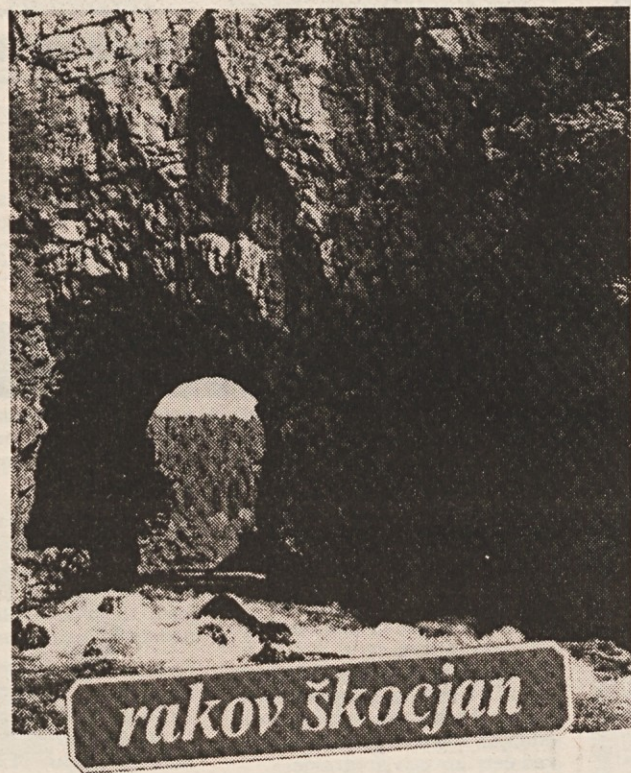
AVTO CENTER – SALON AVTOMOBILOV JELOVŠKOVA 6 – VRHNIKA

Na zalogi imamo traktorje

TORPEDO TO 75 A

- ZRAČNO HLAJENI MOTOR Z DELOVNO PROSTORNINO 3768 cm³
- MOČ 54 KW
- ŠTEVILO VRTLJAJEV 2300/min
- MENJALNIK Z 12 PRENOSI NAPREJ IN 4 NAZAJ
- ŠTEVILO VRTLJAJEV PRIKLJUČNEGA VRETENA 540 in 1000/min
- TEŽA 3560 kg

CENA 250.167,00 DIN

PODJETJE ŠKOCJAN, GOSTINSTVO P.O. RAKEK

8. in 9. marca v Rakovem Škocjanu praznovanje 8. marca – igrali bodo domači godci
16. marca v Rakovem Škocjanu veseli večer z domačimi godci

Vse tri večere vam nudimo lovske specialitete: košuta, divji prašič in ostalo po naročilu, najkvalitetnejša vina in ostale pijače

*Goste prosimo, da svoj obisk obvezno najavijo
Telefon (061) 791-066 med 10. in 19. uro*

Za večje zaključene družbe pripravimo tudi posebno prehrano, pijačo in glasbo

Vse bo potekalo tako, da boste zadovoljni.

Kupim ohišje diferenciala za traktor 3511. Korenč, Žibrše 36, 61370 Logatec, tel.: 769-093.

SREČKO BRUS, KALCE 21/A, LOGATEC

Nedelja, 10. marca. Luna bo danes potovala po 25. vzporedniku južne nebesne širine. Zato je kar malo na našem nebu, vzšla bo ob 3.20, zašla bo ob 11.47. Sonce bo svetilo med 6.25 in 18.00.

1	2	3	4
5	6	7	8
	9	10	
		bezplačno 500,00 din	

